

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 8.5.2013
COM(2013) 269 final

**RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Raport privind cetățenia UE - 2013
Cetățeni ai UE: drepturile dumneavoastră, viitorul dumneavoastră

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Raport privind cetățenia UE - 2013 Cetățeni ai UE: drepturile dumneavoastră, viitorul dumneavoastră

1. INTRODUCERE

Cetățenii se află, așa cum ar trebui, în centrul procesului de integrare europeană. Pentru a sublinia acest lucru și pentru a da un nou impuls cetățeniei UE și dimensiunii cetățenești a proiectului european, instituțiile UE au declarat anul 2013 ca fiind „Anul european al cetățenilor”. Uniunea Europeană face pași importanți către o Uniune economică și monetară profundă și veritabilă¹, a cărei piatră de temelie este legitimitatea democratică și care are ca perspectivă uniunea politică. De aceea, este cu atât mai important să ne concentrăm asupra acțiunilor pe care le întreprinde Uniunea Europeană pentru a ușura viața cetățenilor săi, pentru a-i ajuta să înțeleagă care sunt drepturile lor și pentru a-i include într-o dezbatere despre Europa în care ar vrea să trăiască și pe care ar vrea să o construiască pentru generațiile viitoare.

Cetățenia UE le aduce cetățenilor noi drepturi și oportunități. Libera circulație și ședere în UE este dreptul pe care aceștia îl asociază cel mai îndeaproape cu cetățenia UE. Având în vedere tehnologia modernă și ușurința cu care se poate călători în ziua de azi, dreptul la liberă circulație permite europenilor să-și lărgescă orizontul, depășind frontierele naționale, să-și părăsească țara pentru perioade de timp mai scurte sau mai lungi, să se deplaseze între diversele state membre pentru muncă, studii și formări profesionale și să călătorească din motive profesionale, personale sau doar cu scopul de a face cumpărături în străinătate. Libera circulație sporește interacțiunile sociale și culturale din cadrul UE și creează legături mai strânse între cetățenii europeni. În plus, generează beneficii economice atât pentru întreprinderi, cât și pentru cetățeni, inclusiv pentru cei care rămân în țara lor de origine, având în vedere că UE elimină, în mod constant, obstacolele interne.

Tratatul de la Maastricht din 1993 definește cetățenia UE și acordă o serie de drepturi tuturor cetățenilor UE, indiferent dacă sunt sau nu activi din punct de vedere economic. Tratatul de la Lisabona și Carta drepturilor fundamentale a UE consolidează drepturile cetățenilor UE².

¹ Proiect pentru o Uniune economică și monetară profundă și veritabilă - Lansarea unei debateri la nivel European, COM(2012) 777 final/2.

² Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Titlul II, articolul 20) și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (capitolul V). În prezentul raport, termenul de „cetățean” se poate referi la orice persoană care are reședința în UE, în conformitate cu dispozițiile relevante din Tratat și cu legislația secundară.

Cetățenii UE au dreptul, în special:

- de a nu fi discriminați pe criterii de naționalitate;
- de a circula și de a locui liber pe teritoriul UE;
- de a vota și de a candida la alegerile municipale și la cele pentru Parlamentul European, indiferent unde locuiesc în UE, în aceleași condiții ca și cetățenii țării respective;
- de a beneficia de asistență, în afara UE, din partea ambasadei sau a consulatului unei alte țări din UE, în cazul în care țara lor de origine nu este reprezentată, în aceleași condiții ca un cetățean al țării respective;
- de a adresa petiții Parlamentului European, de a se adresa Ombudsmanului european și instituțiilor UE (în orice limbă oficială a UE); precum și
- de a organiza sau de a susține, în colaborare cu alți cetățeni europeni, o inițiativă cetățenească prin care se solicită elaborarea de noi norme europene.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a confirmat importanța constituțională a cetățeniei UE afirmând că „**cetățenia Uniunii este destinată a fi statutul fundamental al cetățenilor statelor membre**”³. În cadrul unei hotărâri de principiu recente⁴, Curtea de Justiție a demonstrat că articolul 20 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) se opune acelor măsuri naționale care au efectul de a-i priva pe cetățenii Uniunii de beneficiul efectiv al esenței drepturilor care decurg din statutul de cetățean al Uniunii.

În 2010, Comisia a prezentat primul său **Raport privind cetățenia UE**⁵ și a anunțat 25 de acțiuni care au ca scop să garanteze faptul că cetățenii UE se pot bucura, în viața de zi cu zi, de drepturile lor, fără a se confrunta cu obstacole inutile. De atunci, Comisia a dat curs celor 25 de angajamente⁶.

³ A se vedea, de exemplu, cauza C-184/99 *Grzelczyk*, punctul 31.

⁴ Cauza C-34/09, *Ruiz Zambrano*, punctul 42.

⁵ Raport privind cetățenia UE în 2010 – Eliminarea obstacolelor din calea drepturilor cetățenilor UE, COM(2010) 603.

⁶ Acțiunile întreprinse începând cu 2010 sunt prezentate în detaliu în Anexa 1 la prezentul raport.

Printre acțiunile întreprinse se numără:

- facilitarea unei circulații fără impedimente a documentelor oficiale (cum ar fi certificatele de naștere, de deces sau de căsătorie sau documentele referitoare la proprietățile imobiliare);
- consolidarea drepturilor a aproximativ 75 de milioane de persoane care sunt victime ale infracționalității, în fiecare an, pe teritoriul UE;
- reducerea birocrăției pentru cele 3,5 milioane de persoane pe an care doresc să înmatriculeze un automobil în altă țară a UE. Aceasta a condus la economii de cel puțin 1,5 miliarde de euro pe an pentru întreprinderi, cetățeni și autoritățile de înmatriculare;
- propunerea de modalități rapide și necostisitoare pentru soluționarea extrajudiciară a litigiilor între consumatorii și comercianții din UE, permițându-le celor dintâi să economisească aproximativ 22,5 miliarde de euro pe an în toată Europa;
- îmbunătățirea accesibilității sistemului feroviar pentru cei aproximativ 80 de milioane de europeni cu dizabilități;
- înlăturarea obstacolelor din calea exercitării efective a drepturilor electorale în cadrul alegerilor locale și europene ale celor 8 milioane de cetățeni ai UE cu vârstă de vot care locuiesc în altă țară din UE decât cea de origine; precum și
- punerea la dispoziția cetățenilor a unor informații ușor de utilizat privind drepturile care decurg din statutul de cetățean al UE, prin intermediul unui ghișeu unic de informare online — „Europa ta” și „Europe Direct”.

Procesul de transformare a cetățeniei UE într-o realitate a vieții de zi cu zi a cetățenilor este în plină desfășurare. Cu toate acestea, obstacolele persistă, fapt confirmat atât de o amplă **consultare publică privind cetățenia UE**, lansată de Comisie la 9 mai 2012⁷, cât și de sondajele Eurobarometru din 2013 privind cetățenia UE⁸ și drepturile electorale⁹, și de evenimentele organizate cu principalele părți interesate, în colaborare cu Parlamentul European¹⁰, Comitetul Regiunilor¹¹ și Comitetul Economic și Social European¹² în vederea pregătirii prezentului raport.

Dialogurile cetățenilor¹³, inițiate de către Comisie în cadrul Anului european al cetățenilor¹⁴, oferă noi elemente cu privire la preocupările și sugestiile acestora.

⁷ Consultare publică privind cetățenia UE lansată de Comisie la 9 Mai 2012 (denumită în continuare consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE) – http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_en.pdf.

⁸ Eurobarometrul Flash 365 – Cetățenia Uniunii Europene – Februarie 2013 (denumit în continuare Eurobarometrul privind cetățenia UE) - http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_365_en.pdf.

⁹ Eurobarometrul Flash 364 – Drepturile electorale – Februarie 2013 (denumit în continuare Eurobarometrul privind drepturile electorale) – http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_364_en.pdf.

¹⁰ Audierea comună a Parlamentului European și a Comisiei privind cetățenia UE din 19 februarie 2013 „Valorificarea deplină a cetățeniei UE” – http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/eu_hearing_report.pdf.

¹¹ Forumul din 28 noiembrie 2012 „Agenda cetățenilor la nivel local” – http://www.cor.europa.eu/en/news/forums/Documents/proceeding_forum_citizens.pdf.

¹² Conferința din 22-23 ianuarie 2013 „Valorificarea deplină a Anului european al cetățenilor”.

¹³ http://ec.europa.eu/european-debate/index_ro.htm.

¹⁴ <http://europa.eu/citizens-2013/>.

În prezentul **Raport privind cetățenia UE - 2013**, Comisia prezintă **douăsprezece noi acțiuni în șase domenii cheie** pentru a continua eliminarea obstacolelor care îi împiedică pe cetățeni să își exercite drepturile conferite de UE¹⁵.

Eliminarea obstacolelor pentru muncitori, studenți și stagiați în UE

În prezent, principala temere a cetățenilor este legată de criza financiară și a datoriilor suverane, precum și de consecințele economice ale acesteia. Nouă din zece europeni consideră că șomajul și situația economică sunt unele dintre problemele cele mai grave cu care se confruntă, în prezent, regiunea lor¹⁶. Cetățenii se așteaptă, înainte de toate, ca UE să combată criza, ceea ce înseamnă, de asemenea, să reducă șomajul și, în special, șomajul în rândul tinerilor, a cărui rată este de două ori mai mare decât cea a șomajului în rândul adulților (23,5 % față de 9,5 % în primul trimestru al anului 2013). Cetățenii reclamă o adevărată piață europeană a muncii care să le permită să aibă acces la locurile de muncă din alte țări ale UE și să contribuie la economia europeană. Ei cer, de asemenea, inițiative care să le dea posibilitatea să își dezvolte competențele și să participe la formări profesionale de calitate în alte țări ale UE. Comisia înaintează propuneri care să-i ajute pe cetățeni să muncească, să studieze și să se formeze într-o altă țară a UE și care sunt benefice atât pentru dezvoltarea personală și profesională a cetățenilor, cât și pentru creșterea economică în întreaga UE.

Reducerea birocrăției în statele membre

Cetățenii UE sunt conștienți că au dreptul la liberă circulație¹⁷. Peste două treimi dintre ei consideră că libera circulație a persoanelor în UE aduce țării lor avantaje economice¹⁸. Cetățenii utilizează, în mod activ, acest drept, făcând, în fiecare an, miliarde de călătorii în interiorul UE. Cu toate acestea, aproape unul din cinci respondenți ai consultării publice din 2012 cu privire la cetățenia UE care și-au folosit dreptul la liberă circulație a întâmpinat probleme, adesea din cauza procedurilor administrative îndelungate sau neclare. Cetățenii doresc soluții care să-i ajute să călătorească și să locuiască în UE fără probleme. Comisia face sugestii privind reducerea birocrăției excesive și simplificarea procedurilor în statele membre.

Protejarea celor mai vulnerabile persoane din UE

Protecția și îngrijirile specifice acordate membrilor mai vulnerabili ai societății sunt aspecte fundamentale ale modelului social european. Cetățenii au semnalat, în cadrul consultărilor, dificultățile specifice pe care le întâmpină persoanele cu dizabilități (aproximativ 80 de milioane în UE) atunci când se deplasează pe teritoriul UE. Ei au indicat, de asemenea, că unii cetățeni sunt mai vulnerabili decât alții atunci când trebuie să își afirme drepturile, mai ales în cadrul procedurilor penale, din cauza vârstei lor fragede sau a stării lor psihice sau fizice, de exemplu. Comisia propune măsuri pentru a consolida drepturile cetățenilor mai vulnerabili.

¹⁵ Toate propunerile de acțiune prezentate la această secțiune vor fi supuse procedurilor obișnuite ale Comisiei pentru pregătirea procesului decizional și a cadrului financiar multianual 2014 - 2020.

¹⁶ Eurobarometrul standard 78 – Cetățenia europeană – toamna anului 2012 (denumit în continuare Eurobarometrul 78) http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb78/eb78_first_en.pdf. Șomajul este o preocupare crescândă a cetățenilor UE (+4 puncte procentuale de la Eurobarometrul din 2012).

¹⁷ Conform Eurobarometrului 2013 privind cetățenia UE, nouă din zece cetățeni afirmă acest lucru.

¹⁸ Eurobarometrul din 2013 privind cetățenia UE.

Eliminarea obstacolelor la cumpărăturile în UE

Cumpărăturile online transfrontaliere sunt în continuă creștere în UE. Un sfert dintre cetățenii europeni care au cumpărat pe internet în 2012 au făcut comenzi unor vânzători situați în alte state membre ale UE¹⁹. Cu toate acestea, cetățenii UE se confruntă, în continuare, cu probleme la efectuarea cumpărăturilor online²⁰. Această situație demonstrează că este necesară o mai bună protecție și o mai bună informare a cetățenilor, în special asupra produselor din domeniile care se dezvoltă rapid, cum ar fi tehnologia digitală. Achizițiile transfrontaliere ușoare și sigure merg mână în mână cu sistemele de despăgubire transfrontaliere ușoare și rapide. Comisia prezintă acțiuni pentru a garanta că cetățenii sunt mai bine informați, în special în cazul achizițiilor online, și beneficiază de proceduri simple pentru obținerea despăgubirilor în caz de probleme.

Informații vizate și accesibile în UE

S-au luat multe măsuri pentru a spori gradul de sensibilizare a cetățenilor asupra drepturilor lor în UE, în special prin intermediul ghișeului unic „Europe Direct”²¹ și „Europa ta”²². În prezent, unul din trei cetățeni afirmă că este bine informat în legătură cu drepturile sale conferite de UE²³. Situația s-a îmbunătățit, dar nu suficient. Puțin sub un sfert dintre respondenți (24 %) se consideră destul sau foarte bine informați în legătură cu ceea ce pot face dacă drepturile lor în UE nu sunt respectate²⁴. Comisia face propuneri pentru a raționaliza și a îmbunătăți informațiile cu privire la drepturile cetățenilor în UE, precum și privind modul de utilizare a acestora.

Participarea la viața democratică a UE

Participarea deplină a cetățenilor europeni la viața democratică a UE, la toate nivelurile, reprezintă însăși esența cetățeniei Uniunii. Promovarea implicării cetățenilor și a societății civile într-o dezbateră pe teme europene este o inițiativă oportună în contextul Anului european al cetățenilor și al viitoarelor alegeri europene, ocazii importante pentru ca cetățenii să își facă auzite opiniile. Aceștia pun la îndoială practicile prin care unele state membre îi privează pe cetățenii lor de dreptul la vot în cadrul alegerilor naționale, pe motivul că au locuit în altă țară a UE pentru o anumită perioadă de timp (revocarea dreptului de vot)²⁵. În ședința comună a Parlamentului European și a Comisiei din 19 februarie 2013 privind cetățenia UE, cetățenii, societatea civilă, experții și membrii Parlamentului European au discutat justificarea revocării dreptului la vot în contextul realităților actuale. Comisia sugerează piste pentru a promova participarea cetățenilor UE la viața democratică a Uniunii.

Raportul privind cetățenia UE - 2013 este însoțit de Raportul privind progresele înregistrate în vederea exercitării efective a cetățeniei Uniunii în perioada 2011-2013 (în temeiul

¹⁹ Eurostat – Achizițiile pe internet efectuate de persoane fizice – <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>. Cifrele sunt mai mari în cazul tinerilor (cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani).

²⁰ Consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE subliniază că unul din patru respondenți se confruntă cu probleme atunci când efectuează cumpărături online.

²¹ http://europa.eu/europedirect/index_ro.htm.

²² <http://europa.eu/youreurope/index.htm>.

²³ Eurobarometrul din 2013 privind cetățenia UE.

²⁴ Ibid.

²⁵ Consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE și Eurobarometrul din 2013 privind drepturile electorale.

articolului 25 din TFUE), care face bilanțul punerii în aplicare a dispozițiilor tratatului privind cetățenia UE în ultimii trei ani.

În paralel, Comisia a adoptat, de asemenea, Raportul anual privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE²⁶.

2. DOUĂSPREZECE NOI ACȚIUNI-CHEIE PENTRU A ÎMBUNĂTĂȚI VIAȚA CETĂȚENILOR UE

2.1 – Eliminarea obstacolelor pentru muncitori, studenți și stagiați în UE

Susținerea cetățenilor, mai ales a tinerilor, în procesul de dezvoltare a competențelor, de căutare a unui loc de muncă și de contribuire la creșterea economică în UE.

Deplasarea cetățenilor stimulează economia UE

În ciuda nivelurilor ridicate ale șomajului (peste 26 de milioane de persoane din UE), numărul de posturi neocupate este în creștere, de la jumătatea anului 2009, iar întreprinderile au dificultăți în a recruta personal calificat. Această situație reprezintă un risc pentru creșterea economică și pentru inovarea în economia UE. De aceea, mobilitatea forței de muncă poate fi un puternic mecanism de ajustare pentru a face față dezechilibrelor și pentru a contribui la o mai bună corelare a posturilor disponibile și a competențelor, restabilind, în același timp, dinamismul și alinând suferința socială în rândul cetățenilor UE. Aceasta sporește șansele cetățenilor de a avea o tranziție lină către încadrarea în muncă și generează oportunități de dezvoltare personală și profesională.

Există argumente economice solide pentru a încuraja mobilitatea. Experiența recentă a extinderilor UE din 2004 și 2007 a arătat că mobilitatea în interiorul UE are efecte pozitive asupra economiilor și asupra piețelor forței de muncă. De exemplu, se estimează că PIB-ul țărilor din UE-15 a înregistrat o creștere de aproape 1 % pe termen lung datorită fluxurilor de mobilitate de după extinderea UE (în perioada 2004-2009)²⁷. Pentru UE în ansamblu, efectul recentelor fluxuri de mobilitate în interiorul UE asupra PIB este echivalent cu un câștig în materie de venituri colective de aproximativ 24 de miliarde EUR pentru cetățenii UE²⁸. Cu toate acestea, în prezent, mobilitatea forței de muncă în UE rămâne scăzută²⁹.

Cetățenii UE ezită în continuare să își caute un loc de muncă în altă țară din UE, deoarece îi îngrijorează situația lor în cazul în care nu și-ar găsi repede de lucru³⁰. Deocamdată, legislația UE garantează faptul că cetățenii șomeri care au dreptul la indemnizații de șomaj și care își caută de lucru în altă țară a UE își primesc în continuare, timp de trei luni, indemnizațiile de

²⁶ COM(2013) 271 - http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/charter_report_2012_en.pdf.

²⁷ A se vede „Situația socială și a ocupării forței de muncă din Europa în 2011”, capitolul 6: Mobilitatea forței de muncă în UE și impactul extinderii, p. 274

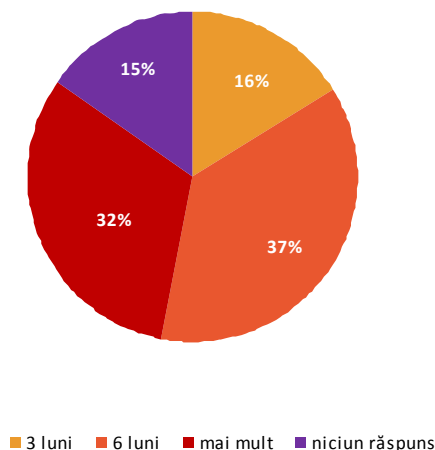
²⁸ A se vedea raportul *European Integration Consortium* privind mobilitatea forței de muncă în UE în contextul extinderii și funcționarea aranjamentelor tranzitorii, Nuremberg, 2009, p. 132. A se vedea, de asemenea, „Cinci ani de UE extinsă - Realizări și provocări economice” („Five years of an enlarged EU – Economic achievements and challenges”), *European Economy*, nr. 1/2009, p. 135.

²⁹ Doar 3 % din cetățenii UE de vârstă activă locuiesc în altă țară a UE. Mobilitatea transfrontalieră anuală în cadrul UE se ridică la o rată medie anuală de doar 0,29 %. Aceasta este mult mai mică decât ratele de mobilitate internă din Australia (1,5 %) și din Statele Unite (2,4 %). A se vedea OCDE Studii economice – Uniunea Europeană – martie 2012 – <http://www.oecd.org/eco/49950244.pdf>.

³⁰ Conform sondajului Eurobarometru referitor la mobilitatea geografică și la piața forței de muncă, aproape un sfert dintre respondenți (24 %) a întâlnit sau se așteaptă să întâlnească probleme la căutarea unui post în străinătate. Eurobarometru special 337 – Mobilitatea geografică și pe piața muncii – iunie 2010 – http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_337_en.pdf.

șomaj din țara lor de origine³¹. Deși legislația UE dă dreptul statelor membre să extindă această perioadă până la maximum 6 luni, acest lucru nu este încă asigurat de practicile naționale³². În consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE, majoritatea respondenților (69 %) au considerat că cetățenii care își caută loc de muncă în altă țară din UE ar trebui să primească indemnizații de șomaj timp de cel puțin șase luni.

Q10b Care ar fi, în opinia dumneavoastră, perioada optimă de acordare a indemnizației de șomaj din partea țării de origine?

Sursă: Consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE — Bază: Respondenții care au căutat un loc de muncă în altă țară din UE

Frederico, un tânăr bucătar portughez, s-a hotărât să își caute un nou loc de muncă în Suedia. A solicitat serviciilor de ocupare a forței de muncă din Portugalia documentul care îi dădea dreptul să primească indemnizațiile de șomaj fiind în Suedia, pentru o perioadă de trei luni, și s-a înregistrat la serviciile de ocupare a forței de muncă din Suedia, de îndată ce a ajuns. Cu toate acestea, nu și-a găsit un loc de muncă în cele trei luni în care documentul era valabil, așa că a trebuit să aleagă între a se întoarce în Portugalia pentru a nu pierde drepturile la indemnizațiile de șomaj sau a rămâne în Suedia, dar fără niciun drept la indemnizații de șomaj. A hotărât să participe la câteva interviuri suplimentare în Suedia, iar după cinci luni s-a întors în Portugalia. În consecință, și-a pierdut dreptul la indemnizațiile de șomaj din Portugalia.

Acțiunea 1: Comisia va propune revizuirea regulamentului privind coordonarea sistemelor de securitate socială³³ și va studia posibilitatea extinderii perioadei de transfer a

³¹ Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, JO L 166, p. 70, articolul 64, alineatul (1) litera (c), prevede că: „dreptul la prestații se menține pe o perioadă de trei luni de la data la care șomerul a încetat să se afle la dispoziția serviciilor de ocupare a forței de muncă din statul membru din care a plecat, cu condiția ca durata totală pentru care sunt acordate prestațiile să nu depășească durata totală a perioadei în care șomerul are dreptul la prestații, în temeiul legislației statului membru respectiv; serviciile sau instituțiile competente pot prelungi termenul de trei luni până la maximum șase luni”. Modalitățile de schimb de informații, de cooperare și de asistență reciprocă între instituțiile și serviciile din statele membre respective, în special, cele care au ca scop să raporteze dacă șomerul respectă procedurile organizate de verificare, sunt stabilite în Regulamentul de stabilire a procedurii de punere în aplicare (CE) nr. 987/2009, JO L 284, p. 19, articolul 55.

³² COM(2012) 173.

³³ Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, JO L 166, p. 1.

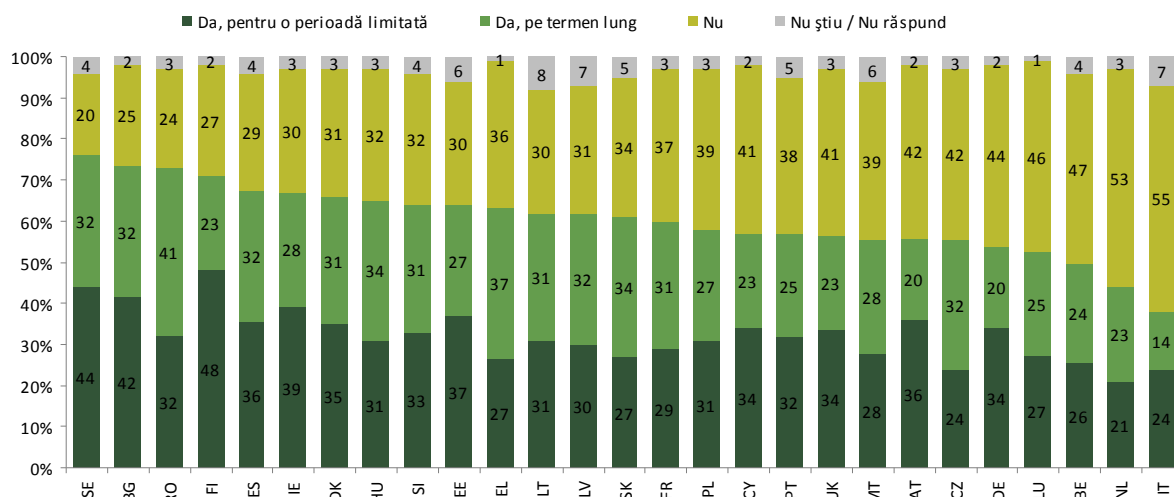
indemnizațiilor de șomaj dincolo de cele trei luni obligatorii, pentru a-i ajuta pe cetățeni să își găsească de lucru într-o altă țară a UE. Comisia îndeamnă statele membre să exploateze la maximum normele existente pentru a le permite șomerilor să își primească indemnizațiile de șomaj timp de șase luni, în situația în care aceștia își caută de lucru în alt stat membru³⁴.

Cetățenii care doresc să își îmbunătățească abilitățile și competențele în străinătate

După cum a subliniat Comisia în pachetul privind ocuparea forței de muncă - „Către o redresare economică generatoare de locuri de muncă”³⁵ și în „Agenda pentru noi competențe și locuri de muncă”³⁶, investițiile în sistemele de educație și de formare profesională sunt esențiale pentru creșterea productivității și a competitivității, pentru accelerarea creșterii economice și, în sfârșit, pentru ocuparea forței de muncă.

Tinerii cetățeni ai UE doresc să își îmbunătățească abilitățile și competențele, studiind sau urmând cursuri de formare într-o altă țară a UE³⁷. Per ansamblu, mai mult de unul din doi tineri europeni se arată dispuși sau dornici să lucreze în alt stat membru al UE³⁸.

Disponibilitatea tinerilor de a lucra în altă țară a UE.

Sursă: Eurobarometrul din 2011 privind „Tineretul în mișcare”

Datele disponibile în prezent estimează că numai 10 % dintre absolvenții de învățământ superior din Europa au studiat în altă țară a UE³⁹. Procentajele privind mobilitatea în UE

³⁴ COM(2012) 173.

³⁵ Ibid.

³⁶ COM(2010) 682.

³⁷ Conform Eurobarometrului din 2011 privind piața unică, 28 % din cetățenii UE de vârstă activă ar putea lua în considerație posibilitatea de a lucra în altă țară a UE în viitor. În plus, procentajul acestei categorii este deosebit de ridicat (54 %) în rândul tinerilor (15-24 de ani) și în rândul celor cu vârste cuprinse între 25-39 de ani (38 %). Eurobarometrul special 363 – Piața Internă: Sensibilizare, percepții și impact (Awareness, Perceptions and Impacts) – Septembrie 2011 – http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_363_en.pdf.

³⁸ Eurobarometrul Flash 319b – Tineretul în mișcare: Educație și formare, mobilitate, ocuparea forței de muncă și spiritul antreprenorial – mai 2011 – http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_319b_sum_en.pdf.

pentru diplome universitare (studii complete) sunt chiar și mai scăzute. Acest lucru se datorează parțial costurilor aferente studiului în străinătate. În propunerea sa de instituire a programului „Erasmus pentru toți”⁴⁰, Comisia a prezentat un sistem de garantare a împrumuturilor pentru studenți. Acest sistem ar oferi studenților la nivel de masterat, care doresc să participe la un program de studii complet în altă țară din UE, posibilitatea să aibă acces la împrumuturi bancare în condiții favorabile. Conform propunerii Comisiei, până la 330 000 de studenți ar trebui să beneficieze de acest tip de împrumuturi de-a lungul celor șapte ani ai programului. În plus, Comisia va continua să încurajeze mobilitatea tinerilor pentru ca aceștia să poată studia, să se poată forma și să poată participa la acțiuni de voluntariat în străinătate sau la schimburi de tineret. Cadrele didactice și personalul educativ vor avea, de asemenea, posibilitatea să predea sau să se formeze în străinătate. Datorită noului program, aproape cinci milioane de cetățeni ar trebui să poată beneficia de aceste oportunități în perioada 2014 - 2020.

Atunci când iau în considerare posibilitatea de a face un stagiu în altă țară a UE, tinerii nu găsesc întotdeauna informațiile relevante cu privire la oportunitățile existente și au temeri cu privire la calitatea și la condițiile contractelor de lucru. Studiile și anchetele indică o serie de probleme legate de calitatea stagiilor: lipsa conținutului didactic, termenii și condițiile insuficiente, și, în special, nivelul scăzut sau lipsa protecției sociale și a compensației/remunerății⁴¹. În plus, în unele țări ale UE (până la 25 % din numărul acestora, conform unui studiu efectuat în 2011 de Forumul European al Tineretului⁴²), nu este încă obligatorie încheierea unui contract de stagiu care să precizeze drepturile și obligațiile părților. Plata scăzută sau neplata provoacă îngrijorări în legătură cu faptul că angajatorii ar putea folosi stagiul ca o formă de muncă neremunerată. Există o nevoie urgentă de a remedia aceste deficiențe, precum și de a spori oportunitățile prin care tinerii ar putea să își dezvolte competențele și să dobândească o experiență profesională în străinătate. Acest lucru este necesar nu numai pentru a răspunde preocupărilor exprimate de cetățeni, în special de cei tineri, ci și pentru a aborda nivelurile dramatice ale șomajului în rândul tinerilor.

Nathalie și-a terminat studiile în Franța și s-a gândit să își înceapă cariera profesională în Spania sau Germania. Întrucât nu a mai locuit niciodată în străinătate, ar fi vrut mai întâi să facă un stagiu, dar se întreba dacă acest lucru este posibil, ea nefiind înscrisă într-un program educațional (în Franța aceasta este o condiție prealabilă). În plus, nu știa ce drepturi va avea ca stagiar în aceste țări și dacă ar primi protecție socială sau dacă ar avea dreptul la compensație sau la remunerație.

Pentru a-i ajuta pe tineri să își găsească un stagiu de calitate în altă țară a UE, Comisia va elabora, în 2013, un cadru de calitate pentru stagii, care va stabili principalele caracteristici ale stagiilor de înaltă calitate, protejând astfel drepturile stagiarilor și ajutându-i să își valorifice la maximum experiența de lucru. De asemenea, va revizui și reorganiza rețeaua EURES pentru a o adapta necesităților reale ale pieței forței de muncă, consolidând serviciile de ocupare a

³⁹ În 2011, Consiliul a adoptat un reper pentru mobilitatea în scop educațional în învățământul superior potrivit căruia ar trebui ca, până în 2020, cel puțin 20 % din absolvenții de învățământ superior să fi beneficiat de o perioadă de studiu sau de formare în străinătate în cadrul învățământului superior (fie pentru o diplomă completă, fie pentru o perioadă de cel puțin 3 luni).

⁴⁰ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului UE pentru educație, formare, tineret și sport „Erasmus pentru toți”, COM(2011) 788.

⁴¹ Studiul Comisiei Europene privind acordurile de stagii în statele membre – 2012 – <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=6717>.

⁴² Studiu al Forumului European al Tineretului, 2011 – „Interns revealed” – http://issuu.com/yomag/docs/yfj_internsrevealed_web.

forței de muncă, atât în beneficiul celor care își caută un loc de muncă, cât și al întreprinderilor. Pe deasupra, va lansa o inițiativă pilot împreună cu unele state membre, având ca scop îmbunătățirea schimbului de informații EURES privind stagiile și uceniciile, în vederea asigurării unei tranziții mai ușoare a tinerilor spre lumea muncii.

În plus, Comisia îndeamnă statele membre să implementeze rapid „Garanția pentru tineret”⁴³, într-un mod durabil și ambițios, pentru a-i ajuta pe tineri să câștige experiență.

Acțiunea 2: Pentru a-i ajuta pe cetățenii tineri ai UE să își dezvolte competențele și să intre pe piața forței de muncă, Comisia va crea, în 2013, un cadru de calitate pentru stagii.

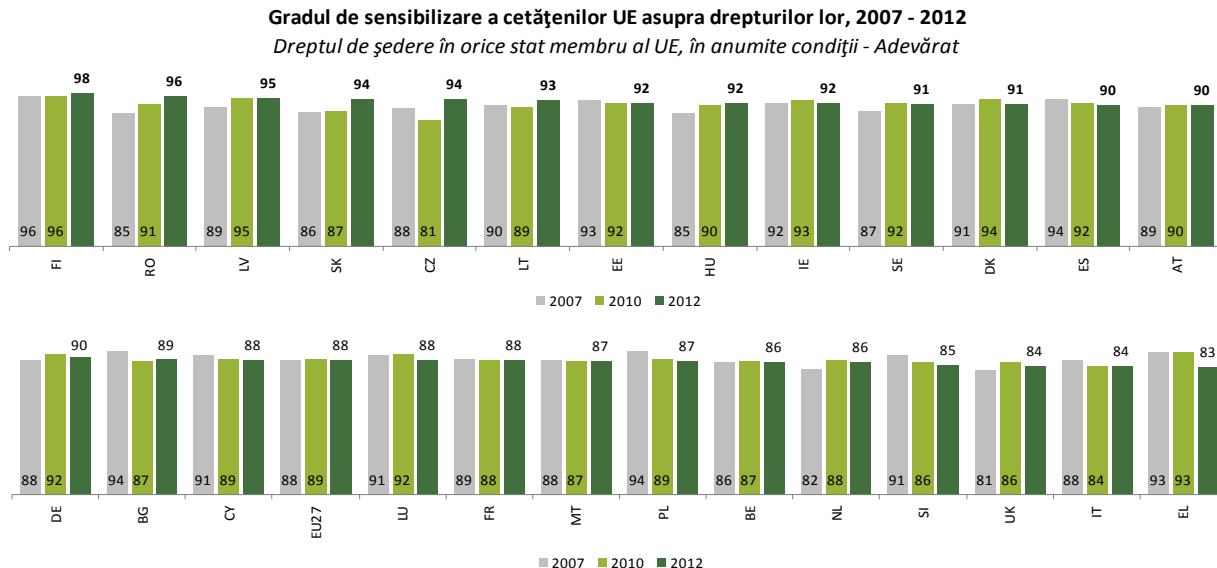
De asemenea, Comisia va prezenta, în 2013, o inițiativă de a moderniza EURES cu scopul de a consolida rolul și impactul serviciilor de ocupare a forței de muncă la nivel național și de a îmbunătăți coordonarea mobilității forței de muncă în UE. Pe lângă reforma EURES, Comisia va lansa o inițiativă pilot de ameliorare a schimbului de informații cu privire la stagii și ucenicii prin intermediul EURES.

2.2 – Reducerea birocrăției în statele membre

Eliminarea obstacolelor administrative și simplificarea procedurilor pentru cetățenii UE care trăiesc și călătoresc în UE

Documentele de identitate și de ședere ale cetățenilor

Dreptul la liberă circulație și ședere în UE este dreptul pe care cetățenii UE îl asociază cel mai îndeaproape cu cetățenia UE⁴⁴. În conformitate cu sondajul Eurobarometru din 2013 privind cetățenia UE⁴⁵, aproape nouă din zece cetățeni ai UE știu că au acest drept la liberă circulație.

Sursă: Eurobarometrul din 2013 privind cetățenia UE.

⁴³ Garanția pentru tineret este o schemă care asigură că toți tinerii care au mai puțin de 25 de ani primesc o ofertă de bună calitate de angajare, de continuare a educației, o oportunitate de ucenicie sau de stagiu în termen de patru luni de la intrarea în șomaj sau de la momentul în care nu mai participă la o formă de învățământ formal, în conformitate cu Recomandarea Consiliului adoptată la 22 aprilie 2013.

⁴⁴ Eurobarometrul special 75.1 – Ombudsmanul European și drepturile cetățenilor – iulie 2011 – http://www.ombudsman.europa.eu/en/press/statistics/eb751_eb_report.faces.

⁴⁵ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_374_361_en.htm#365.

Cu toate acestea, aproape unul din cinci dintre toți participanții la consultarea publică din 2012 cu privire la cetățenia UE⁴⁶ a raportat probleme în legătură cu mutarea sau șederea în altă țară a UE (17 %); printre acestea se numără obstacolele administrative legate de documente, atunci când doresc să călătorească sau să își dovedească identitatea în UE. În 2012, întrebările cu privire la libera circulație și ședere au constituit 21 % din întrebările adresate serviciului „Europa ta – Consiliere”⁴⁷ și 13 % din totalul cazurilor SOLVIT⁴⁸.

Cetățenilor care locuiesc mai mult de trei luni în altă țară din UE decât cea de origine li se poate cere să se înregistreze pe lângă autoritățile locale. Aceste certificate de înregistrare nu sunt, însă, „universal acceptate” ca documente de identitate în UE (în special de unele entități private, cum ar fi băncile, întreprinderile, etc.), iar cetățenii nu le pot utiliza ca documente de călătorie, nici măcar în interiorul UE. Probleme similare apar și în cazul cetățenilor UE care dețin cărți de identitate eliberate de propria lor țară și care, deseori, nu le pot folosi pentru a efectua diverse operațiuni în alte țări ale UE. Societățile private se tem să accepte documente „străine” ca dovezi ale identității, deoarece, spre deosebire de pașapoarte, formatul acestor documente nu este armonizat la nivelul UE. De asemenea, cetățenii UE care trăiesc într-o altă țară din UE se confruntă cu dificultăți atunci când vor să obțină sau să își reînnoiască cărțile de identitate sau pașapoartele în ultimul moment, înainte de a pleca într-o călătorie, mai ales atunci când cel mai apropiat consulat este în altă țară.

Sanna este finlandeză și locuiește în München. A făcut rezervare la un zbor către Finlanda, dar, cu două zile înainte de a pleca, a fost jefuită și i s-a furat atât pașaportul, cât și cartea de identitate. Sanna nu poate obține un pașaport nou în timp util, deoarece singurele reprezentanțe consulare finlandeze din Germania care ar putea emite un pașaport se găsesc la Berlin și la Hamburg, iar ea nu poate ajunge acolo într-un termen așa de scurt. La aeroport, când își arată doar certificatul german de înregistrare, compania aeriană refuză să îi permită îmbarcarea, invocând reglementările de securitate.

În cadrul consultării publice privind cetățenia UE, cetățenii au solicitat soluții care să le facă viața mai ușoară și să consolideze sentimentul lor de apartenență la UE. Printre aceste soluții se numără și crearea unor documente europene uniforme, acolo unde este cazul⁴⁹. Comisia va analiza, printre altele, oportunitatea stabilirii de norme pentru un format comun și sigur al certificatelor de înregistrare eliberate cetățenilor UE de către statele membre și al documentelor de ședere eliberate membrilor familiilor acestora. Această inițiativă ar oferi cetățenilor UE și familiilor acestora posibilitatea de a utiliza un singur document în viața lor de zi cu zi și ar rezolva problemele cu care se confruntă în relația lor cu entitățile private din alte țări, consolidând, în același timp, securitatea documentelor.

Pentru a reduce și mai mult sarcina administrativă, ar trebui, de asemenea, ca cetățenii UE să poată folosi aceste certificate de înregistrare securizate drept documente de călătorie în interiorul UE, în cazul în care aceste documente sunt emise de statul membru în care își au reședința.

⁴⁶ http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_en.pdf.

⁴⁷ „Europa ta – Consiliere” este un serviciu de consiliere juridică pentru public, format dintr-o echipă de avocați care acoperă toate limbile oficiale ale UE și cunosc atât legislația UE, cât și legislațiile naționale din toate țările UE. http://europa.eu/youreurope/citizens/index_ro.htm.

⁴⁸ SOLVIT abordează problemele cu aspecte transfrontaliere care se datorează aplicării eronate a legislației UE de către autoritățile publice din statele membre ale UE. <http://ec.europa.eu/solvit/>.

⁴⁹ Acțiunea în cauză va fi aplicabilă doar în acele state membre care eliberează documente de identitate sau de înregistrare.

Acțiunea 3: În 2013 și 2014, Comisia va încerca să găsească soluții, inclusiv prin crearea pentru cetățeni a unor documente europene uniforme cu caracter opțional, acolo unde este cazul, pentru a elimina obstacolele cu care se confruntă cetățenii UE și membrii familiilor lor care locuiesc în altă țară decât cea de origine, în ceea ce privește documentele de identitate și de ședere eliberate de statele membre.

Formalitățile fiscale transfrontaliere ale cetățenilor

Cetățenii UE pot să locuiască într-o țară, să lucreze în alta și să dețină proprietăți într-o a treia țară. Din această cauză, este greu de știut unde ar trebui să își plătească taxele și cum să o facă. Barierele lingvistice și lipsa de cooperare între autoritățile fiscale ale diverselor țări atunci când trebuie să rezolve probleme de impozitare transfrontalieră nu fac lucrurile mai ușoare. De asemenea, cetățenii se pot confrunta cu obstacole administrative considerabile, în special atunci când cer rambursarea impozitelor din alte țări sau din cauza sistemelor fiscale contradictorii din diferite state membre, ceea ce poate duce chiar la dubla impozitare a aceluiași venit în state membre diferite. În 2012, întrebările cu privire la impozite au constituit, doar ele, 9 % din numărul total de cazuri SOLVIT. „Europa ta – Consiliere”, serviciile de asistență, cum ar fi centrele consumatorilor din regiunile transfrontaliere, și EURES raportează, de asemenea, că primesc multe întrebări variate cu privire la impozite.

Ylva, suedeză, este căsătorită cu Martin, care e slovac. Locuiesc în Suedia și sunt amândoi pensionari. Ylva a lucrat doar în Suedia, dar Martin a mai lucrat și în Slovacia. Acum, ar dori să se mute în Țările de Jos, ca să fie mai aproape de nepoți, dar au multe întrebări cu privire la situația lor fiscală și nu știu cui să se adreseze. Cum vor fi impozitate pensiile lor după ce se vor fi mutat? Ce se va întâmpla cu un eventual impozit pe succesiune? Ce ar trebui să facă dacă sunt supuși unei duble impozitări după ce s-au mutat? Dacă își păstrează casa din Suedia, unde vor plăti impozitul pe proprietate și unde va fi impozitat venitul din acea proprietate ?

În cursul anului 2013 Comisia va identifica cele mai bune practici din țările UE în ceea ce privește asistența acordată cetățenilor în situații fiscale transfrontaliere și se va angaja în discuții ulterioare cu autoritățile naționale pentru a promova adoptarea acestor practici la scară mai largă. Cele mai bune practici ar putea include puncte de informare în cadrul administrațiilor naționale specializate în aspecte legate de impozitarea transfrontalieră, site-uri web care oferă informații de bază pentru cetățeni și care îi pot îndruma spre punctele de informare adecvate, simplificarea procedurilor de solicitare a scutirii de dubla impozitare și de surplusul de impozite aplicat în străinătate, un cod al contribuabililor care să descrie drepturile și obligațiile acestora și o cooperare strânsă între țările UE în rezolvarea litigiilor fiscale transfrontaliere.

Comisia va însoți această acțiune cu o nouă inițiativă la nivel european care va avea ca scop să se asigure că legislația tuturor statelor membre cu privire la persoanele mobile este în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție și că acești cetățeni nu se confruntă cu sarcini administrative inutile și cu costuri adiționale atunci când își exercită dreptul de a se deplasa în alte state membre în scopul de a munci sau de a trăi acolo.

Acțiunea 4: În 2013, Comisia va lua inițiative cu scopul de a promova cele mai bune practici de impozitare în situații transfrontaliere și de a se asigura că legislația UE este aplicată corect, în așa fel încât să le fie mai ușor cetățenilor care se deplasează sau au activități în alte țări să se descurce cu diferitele seturi de norme fiscale și, în special, să evite dubla impozitare.

Formalitățile administrative privind autoturismele cetățenilor

În prezent, există diferențe între statele membre în ceea ce privește modul în care se efectuează inspecțiile tehnice auto, mai precis diferențe legate de categoriile de vehicule care trebuie controlate, intervalele dintre inspecții, metodele de testare și metodele de evaluare a defectelor. Prin urmare, testarea unuia și aceluiași vehicul în diferite țări ale UE ar putea avea rezultate diferite, care vor conduce la niveluri diferite de siguranță. Drept consecință a acestor standarde divergente, țările UE nu își recunosc reciproc certificatele de inspecție tehnică. Aceasta implică sarcini administrative inutile și costuri suplimentare pentru cetățenii care călătoresc în altă țară cu autoturismul personal.

Monika este lituaniană și lucrează la un hotel dintr-o stațiune de schi austriacă, câte cinci luni pe an. Întrucât inspecția tehnică anuală a autovehiculului său expiră în martie, când ea este în Austria, trebuie să își întrerupă șederea și să se întoarcă în Lituania cu autovehiculul respectiv doar ca să-l prezinte la inspecția periodică. Ar fi mult mai ușor dacă ar putea face inspecția în Austria și dacă certificatul de inspecție tehnică ar fi recunoscut automat în Lituania și în celelalte state membre ale UE.

În 2012, Comisia a făcut propuneri⁵⁰ pentru a stabili standardele minime de control și siguranță ale autoturismelor (creșterea calității controalelor, introducerea unor cerințe pentru echipamentul de testare, ameliorarea competențelor inspectorilor, consolidarea supravegherii centrelor de inspecție). Bazându-se pe o serie de standarde armonizate pentru inspecția tehnică auto, în cursul anului 2014, Comisia va lua măsuri concrete pentru a institui o „platformă electronică de informare privind vehiculele” cu scopul de a facilita recunoașterea reciprocă a certificatelor de inspecție tehnică auto.

Acțiunea 5: Plecând de la eforturile sale de sporire a siguranței rutiere a cetățenilor UE, în cursul anului 2014 Comisia va face o propunere legislativă pentru a facilita recunoașterea certificatelor de inspecție tehnică, ceea ce le va permite cetățenilor să călătorească, mai ușor și mai sigur, cu autoturismul personal în altă țară a UE.

2.3 – Protejarea cetățenilor celor mai vulnerabili ai UE

Înlăturarea obstacolelor întâlnite de cetățenii cu handicap și consolidarea în continuare a drepturilor procedurale ale cetățenilor, luând în considerare situația specifică a copiilor și a cetățenilor vulnerabili

Cetățenii cu dizabilități

Există aproximativ 80 de milioane de cetățeni cu dizabilități în Uniunea Europeană. Ei au, deseori, acces la anumite drepturi prin intermediul cardului pentru persoane cu handicap, în special în ceea ce privește transportul public sau instituțiile culturale. Spre deosebire de cardurile de parcare pentru persoanele cu handicap, pentru care s-a stabilit un model comun la nivelul UE în urmă cu aproape 15 ani, cardurile pentru persoanele cu handicap sunt recunoscute numai la nivel național, ceea ce îngreunează situația persoanelor cu handicap care călătoresc într-o altă țară a UE.

⁵⁰

O propunere de regulament privind inspecția tehnică periodică a autovehiculelor și a remorcilor COM(2012) 380, o propunere de regulament privind controlul tehnic în trafic al vehiculelor comerciale care circulă în Uniune COM(2012) 382 și o propunere de directivă privind documentele de înmatriculare pentru vehicule COM(2012) 381.

Seán, un cetățean irlandez cu handicap, ar dori să își însoțească colegii de clasă în excursia lor școlară anuală. Cu toate acestea, el nu este sigur că, în alte țări din UE, cardul său pentru persoanele cu handicap este recunoscut și că va putea să beneficieze de accesul la transportul în comun de care se bucură localnicii cu dizabilități. Dacă Seán ar fi avut un card european pentru persoanele cu handicap, ar fi fost liniștit știind că are acces la unele dintre avantajele specifice de care se bucură resortisanții țării respective.

Comisia va lansa o inițiativă pilot în vederea dezvoltării unui sistem de carduri reciproc recunoscut în UE, care va permite persoanelor cu handicap care călătoresc în alte țări ale UE să fie tratate la fel ca și resortisanții acestora, în ceea ce privește accesul la cultură, la turism, la transport sau la activitățile recreative.

Acțiunea 6: Comisia va facilita mobilitatea persoanelor cu handicap în UE sprijinind crearea, în 2014, a unui card pentru persoanele cu handicap recunoscut reciproc în UE, care să le permită acestor persoane accesul egal în cadrul UE la anumite beneficii specifice (în principal în domenii precum transportul, turismul, cultura și petrecerea timpului liber).

Drepturile procedurale ale cetățenilor

Fiecare persoană este considerată nevinovată până la proba contrarie⁵¹. Normele naționale divergente care reglementează prezumția de nevinovăție pot complica recunoașterea reciprocă a hotărârilor și cooperarea polițienească și judiciară. De asemenea, ele creează confuzii în rândul cetățenilor cu privire la protecția de care ar putea beneficia în altă țară a UE. În plus, în cadrul procedurilor penale⁵², dreptul la asistență juridică variază în mod considerabil de la un stat membru la altul, iar persoanelor suspectate sau învinuite în cadrul procedurilor penale din altă țară a UE nu li se garantează întotdeauna asistența judiciară eficientă și în timp util.

Anumite persoane suspectate sau acuzate sunt mai vulnerabile: din cauza vârstei sau a stării psihice sau fizice, au dificultăți în a înțelege, a urmări sau a participa efectiv la discuții. Acest lucru poate afecta dreptul lor la un proces echitabil și, prin urmare, este cu atât mai important ca prezumția de nevinovăție și asistența judiciară să fie garantate. În cadrul consultării publice privind cetățenia UE, 73 % din respondenți au declarat că sprijină ideea de a le oferi copiilor și adulților vulnerabili garanții pentru un proces echitabil, care trebuie să se aplice în fiecare țară a UE.

Christian, un tânăr de 16 ani care locuiește cu părinții într-o altă țară UE decât cea de origine, a fost arestat la domiciliu și dus la secția de poliție pentru un interogatoriu în legătură cu furtul unui autovehicul care a fost găsit în acea zi în apropierea blocului unde locuia tânărul. A fost interogat timp de șase ore, în care mai întâi a negat orice implicare a sa în furt, iar apoi, odată ce poliția i-a comunicat că recunoașterea faptelor ar avea un efect pozitiv asupra rezultatului cazului său, a recunoscut că a furat mașina. Christian a fost interogat fără să i se permită să își contacteze părinții și în absența unui avocat. Nu a fost informat cu privire la dreptul la tăcere și la dreptul de a nu se autoincrimina.

⁵¹ Acest principiu de bază a dreptului penal este prevăzut la articolul 48 din Carta drepturilor fundamentale a UE și la articolul 6 alineatul (2) din Convenția europeană a drepturilor omului și decurge, de asemenea, din tradițiile constituționale ale statelor membre.

⁵² Dreptul la asistență juridică este prevăzut la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a UE și la articolul 6 alineatul (3) din Convenția europeană a drepturilor omului.

Comisia intenționează să propună, până la sfârșitul anului 2013, un pachet de instrumente juridice pentru a garanta prezumția de nevinovăție și asistența juridică în situația în care un cetățean este suspectat sau învinuit în cadrul unei proceduri penale în altă țară a UE și pentru a consolida drepturile procedurale ale copiilor și ale persoanelor vulnerabile.

Acțiunea 7: Până la sfârșitul anului 2013, Comisia va propune un pachet de instrumente juridice pentru a consolida drepturile procedurale ale cetățenilor UE în cazul în care aceștia sunt suspectați sau învinuiți în cadrul unei proceduri penale, luând în considerare situația specifică a copiilor și a cetățenilor vulnerabili.

2.4 – Eliminarea obstacolelor la cumpărăturile în UE

Cererile de despăgubire cu valoare redusă ale cetățenilor

De-a lungul ultimelor 12 luni, patru din zece cetățeni au cumpărat sau au comandat bunuri sau servicii pe internet în scopuri personale (40 %). Un număr mai mare de europeni decât acum doi ani (+4 puncte procentuale) au achiziționat bunuri sau servicii de la vânzători din alte state membre ale UE. Aproape o treime achiziționează, online și offline, bunuri de la întreprinderi care au sediul în alte state membre (30 %) ⁵³. Ușurința mai mare de a face cumpărături în UE ar putea genera un număr mai mare de diferende care vor trebui rezolvate într-un mod rapid și ușor, pentru a nu descuraja cetățenii

Regulamentul european cu privire la cererile cu valoare redusă ⁵⁴ a introdus o serie de soluții practice pentru a facilita soluționarea litigiilor transfrontaliere cu privire la cererile de despăgubiri cu valoare de mai puțin de 2 000 EUR, cum ar fi faptul că nu mai este necesar ca hotărârea judecătorească să fie recunoscută, în cazul executării în străinătate, sau faptul că procedura poate fi inițiată în scris, pe baza unui formular standard. Cu toate acestea, cererile cetățenilor adresate Comisiei arată că este necesară consolidarea reglementărilor existente, în special pentru a aborda practicile deficiente observate în multe state membre, cum ar fi lipsa de asistență practică pentru completarea cererii, abaterea de la principiul procedurii scrise, audieri inutile, utilizarea insuficientă a teleconferințelor și a videoconferințelor pentru audierea martorilor etc.

Tibor locuiește în Ungaria și vrea să își cumpere un televizor nou. A găsit televizorul ideal, la prețul de 2 750 EUR, într-un magazin din apropiere, dar a hotărât să caute pe internet un preț mai bun. A găsit exact aceleași televizor la prețul de 2 200 EUR și a făcut comanda online. Televizorul a fost livrat la timp, dar, spre surpriza sa, era negru, și nu argintiu cum îl comandase. A returnat televizorul și și-a cerut banii înapoi. Vânzătorul nu a răspuns. Având în vedere că vânzătorul se găsea în Portugalia, Tibor se întreba cum ar putea să obțină despăgubiri. Un prieten i-a vorbit despre procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă (ESCP) de pe portalul european „e-justiție” ⁵⁵ și, împreună, au identificat rapid toate avantajele acesteia: posibilitatea de a solicita despăgubirile în Ungaria și nu în Portugalia, fără a plăti un avocat, și chiar fără a ajunge în instanță! Apoi, și-a dat seama că această procedură ușoară nu este posibilă în cazul său deoarece pragul pentru cererile în baza acestei proceduri este de doar 2 000 EUR.

⁵³ Eurobarometrul special 395 asupra Procedurii cu privire la cererile de despăgubire cu valoare redusă – aprilie 2013 (denumit în continuare Eurobarometrul din 2013 privind cererile cu valoare redusă) – http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_399_380_en.htm#395.

⁵⁴ În vigoare de la 1 ianuarie 2009.

⁵⁵ <https://e-justice.europa.eu/home.do>.

Cetățenii consideră că ridicarea pragului pentru procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă este un bun mijloc de a permite consumatorilor să obțină despăgubiri în altă țară din UE⁵⁶. În cadrul Eurobarometrului din 2013 privind cererile cu valoare redusă, respondenții au declarat că ar fi mai încurajați să meargă în instanță în țara lor datorită următorilor factori: posibilitatea de a efectua procedura doar în scris, fără a merge în instanță (37 %), posibilitatea de a efectua procedura fără a fi necesară angajarea unui avocat (31 %) și posibilitatea de a efectua procedura online (20 %). Comisia va revizui normele existente pentru a simplifica mai mult procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă, pentru a se asigura că facilitățile oferite de procedură sunt utilizate la capacitate maximă și pentru a ridica pragul actual la 25 000 EUR. De asemenea, regulamentul respectiv va crea un cadru legislativ care va permite cetățenilor să efectueze procedura online.

Acțiunea 8: Până la sfârșitul anului 2013, Comisia va revizui procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă, pentru a facilita soluționarea diferendelor cu privire la achizițiile din altă țară a UE.

Cumpărăturile online efectuate de cetățeni

Legislația le garantează consumatorilor europeni un tratament echitabil, siguranța produselor pe care le achiziționează, informații complete înainte de cumpărare și, după cum s-a evidențiat mai sus, căi de atac atunci când apar probleme⁵⁷. Recent, în februarie 2013, Comisia a adoptat un pachet de măsuri pentru a consolida siguranța produselor de consum, inclusiv a celor cumpărate online, cu scopul de a spori încrederea cetățenilor și de a stimula vânzările⁵⁸.

În ciuda acestei protecții, cetățenii continuă să se confrunte cu probleme, în special atunci când efectuează cumpărături online, după cum a declarat aproape un sfert (24 %) dintre participanții la consultarea publică privind cetățenia UE din 2012. Consumatorii pierd, în mod frecvent, informații cruciale atunci când compară sau cumpără produse digitale (de exemplu descărcări de conținuturi audiovizuale, cum ar fi muzica, filmele sau jocurile). În cazul în care există aceste informații, persoanele neavizate nu pot întotdeauna să le înțeleagă. Deseori, acestea consideră că este greu de determinat ce calitate are produsul cumpărat sau dacă acesta este compatibil cu dispozitivul lor personal.

Florian caută cea mai bună variantă de a cumpăra și de a descărca noul album al formației sale preferate de muzică rock. Acest album se poate descărca de pe pagina unui important magazin online. Doar ulterior își dă seama că, pentru a putea asculta albumul respectiv, ar trebui să cumpere și playerul adecvat din același magazin. Un mod de afișare ușor de urmărit a informațiilor relevante privind caracteristicile principale, interoperabilitatea și funcționalitatea produselor i-ar permite lui Florian să compare cu ușurință ofertele și să cumpere fișiere muzicale de înaltă calitate care să fie compatibile cu playerul său.

⁵⁶ A se vedea, în special, consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE.

⁵⁷ A se vedea Raportul privind cetățenia UE din 2010 privind eliminarea obstacolelor din calea drepturilor cetățenilor UE, COM(2010) 603 și în special acțiunile 9-13, Agenda consumatorilor COM(2012) 225 și Actul privind piața unică II – Împreună pentru o nouă creștere COM(2012) 573.

⁵⁸ Pachetul de măsuri privind siguranța produselor și supravegherea pieței cuprinde, printre altele, o propunere de regulament privind siguranța produselor de consum [COM(2013) 78], o propunere de regulament privind supravegherea pe piață a produselor [COM(2013) 75] și o comunicare a Comisiei care stabilește 20 de acțiuni pentru produse mai sigure și mai conforme în Europa: un plan multi-anual pentru supravegherea produselor în UE [COM(2013) 76]. Documentele sunt disponibile la adresa http://ec.europa.eu/consumers/safety/psmsp/index_en.htm.

Comisia dorește să se asigure că cetățenii care cumpără produse digitale primesc informațiile esențiale legate de acestea într-o manieră ușor de înțeles și care le permite să facă comparații.

Aceasta va ajuta autoritățile naționale să pună în aplicare normele de protecție a consumatorilor, furnizând orientări privind obligațiile de informare pentru produsele digitale. De asemenea, Comisia va elabora un model de afișare uniform și ușor de utilizat a informațiilor cheie (cum ar fi prețul, tipul de contract, dreptul de retractare, interoperabilitatea cu produsele hardware și software, funcționalitatea – cum ar fi formatul digital folosit, calitatea fișierului, mărimea fișierului, posibilitatea de a le instala pe alte aparate ale consumatorului, posibilitatea de a face copii personale etc.) care vor apărea pe ecran la momentul potrivit (de exemplu, atunci când se face oferta).

Această afișare a informațiilor va facilita, de asemenea, compararea produselor digitale și dezvoltarea unor site-uri de comparare mai exactă. În 2010, mai mult de 80 % dintre consumatorii europeni au folosit site-uri de comparare a prețurilor. Cinci din zece consumatori le-au utilizat cel puțin o dată pe lună⁵⁹. Comisia își va continua acțiunile de îmbunătățire a transparenței și a fiabilității acestor instrumente de comparație, consultând, de asemenea, părțile interesate⁶⁰.

De asemenea, Comisia intenționează să lanseze, până în primăvara anului 2014, o campanie specifică de sensibilizare la nivelul UE special concepută pentru a mări gradul de conștientizare de către cetățeni a drepturilor lor în calitate de consumatori și, prin urmare, pentru a le spori încrederea în piața digitală.

Acțiunea 9: Comisia va elabora, până în primăvara anului 2014 și în strânsă cooperare cu autoritățile naționale responsabile cu asigurarea respectării legii și cu părțile interesate relevante, un model de afișare online a cerințelor cheie pentru ca informațiile privind produsele digitale să fie mai clare și mai ușor de comparat. De asemenea, până în primăvara anului 2014 va lansa o campanie de sensibilizare la nivelul UE dedicată drepturilor consumatorilor.

2.5 – Informații vizate și accesibile în UE

Dreptul cetățenilor la liberă circulație și administrația locală

Ghișeele din administrațiile locale joacă un rol esențial în garantarea dreptului cetățenilor la liberă circulație, deoarece ele reprezintă adesea prima interfață pentru cetățenii care se stabilesc în alt oraș și sursa lor principală de informații și de ajutor. Cu toate acestea, reclamațiile primite de Comisie și de către serviciile de asistență ale UE arată că problemele cu care se confruntă cetățenii UE atunci când se mută în altă țară se datorează, adesea, faptului că funcționarii de la ghișeele administrațiilor locale nu sunt suficient de bine familiarizați cu drepturile cetățenilor UE legate de libera circulație. Acest lucru este confirmat de rezultatele unui studiu realizat de către Comitetul Regiunilor în 2012⁶¹ și de consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE. Unul din patru cetățeni care locuiesc în altă țară din UE semnalează probleme (27 %) și aproape unul din doi spune că personalul din

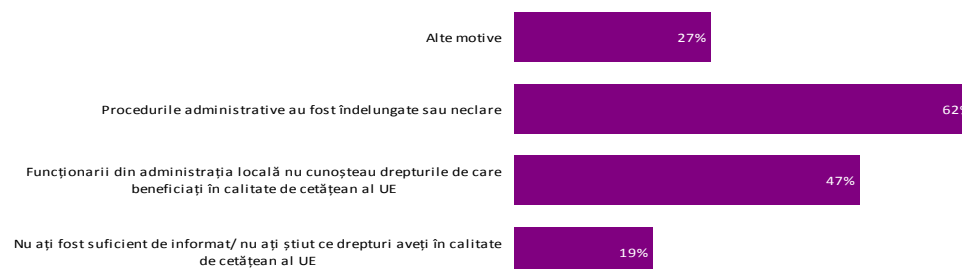
⁵⁹ „Studiu de piață în rândul consumatorilor cu privire la funcționarea comerțului electronic” (2011), realizat de Civic Consulting în numele Comisiei Europene, DG Sănătate și Consumatori.

⁶⁰ Pentru mai multe informații, a se vedea Raportul privind dialogul multilateral asupra instrumentelor de comparație: http://ec.europa.eu/consumers/documents/consumer-summit-2013-msdct-report_en.pdf.

⁶¹ Studiul Comitetului Regiunilor din 2012 „Autoritățile locale și regionale promovează cetățenia UE și drepturile cetățenilor” – http://www.cor.europa.eu/en/news/forums/Documents/summary_cor_study_citizenship.pdf.

administrațiile locale nu are suficiente informații în legătură cu drepturile cetățenilor conferite de UE (47 %). Angajații administrațiilor locale ar trebui să primească, prin urmare, anumite instrumente care să-i ajute să înțeleagă pe deplin normele privind libera circulație.

Q3. Ați întâmpinat vreodată probleme legate de deplasarea sau stabilirea dumneavoastră pe teritoriul UE ? Q3a. Din ce motive au apărut aceste probleme ?

Sursă: Consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE — Bază: Respondenți care s-au confruntat cu probleme la mutarea sau șederea în altă țară din UE

Cécile, belgiană, și soțul său, Nicolás, cetățean argentinian, hotărâsc să se mute într-o altă țară a UE. De îndată ce s-au stabilit acolo, Nicolás trece cu succes un interviu pentru un loc de muncă în cadrul unei societăți comerciale locale. Cu toate acestea, ca răspuns la o întrebare a societății, funcționarul de la primărie afirmă că Nicolás are nevoie de permis de muncă, nedându-și seama imediat că o astfel de cerință nu se aplică membrilor familiei cetățenilor UE care își exercită dreptul la liberă circulație. Ca urmare, Nicolás nu este angajat.

Comisia va elabora, până la sfârșitul anului 2014, **un instrument online de formare** pentru administrațiile locale, pentru a se asigura că cetățenii UE, indiferent unde se prezintă, vor fi întâmpinați de funcționari care cunosc în detaliu drepturilor cetățenilor și condițiile și procedurile necesare pentru a le pune în aplicare.

De asemenea, Comisia va sprijini, începând cu 2013, prin intermediul sistemului său de **înfrățire a orașelor**, schimburi între municipalități pe tema celor mai bune practici și proiecte care vizează îmbunătățirea cunoștințelor despre drepturile cetățenilor și care facilitează punerea în aplicare a acestora.

Acțiunea 10: Comisia va lua măsuri pentru a se asigura că administrațiile locale primesc instrumentele necesare pentru a înțelege, pe deplin, drepturile la liberă circulație a cetățenilor UE.

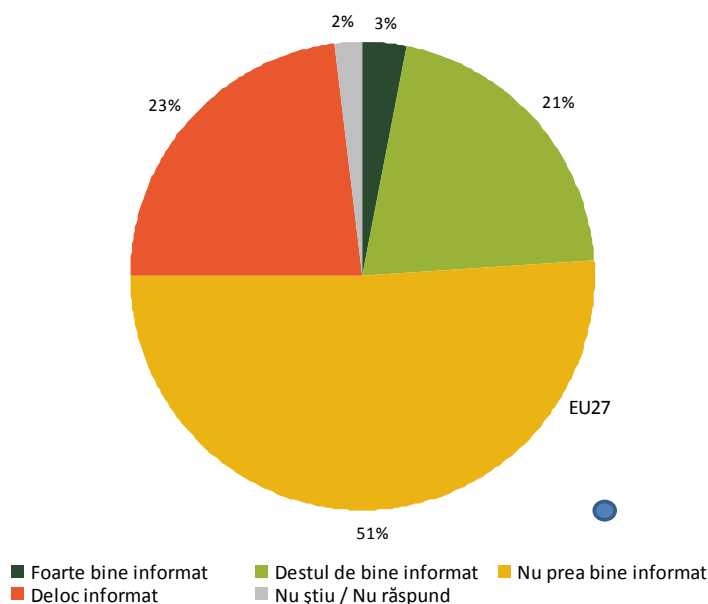
Cetățenii caută să afle cui să se adreseze pentru ca drepturile lor să fie respectate

Deseori, cetățenii nu știu ce să facă în cazul în care drepturile lor nu sunt respectate și, în special, nu știu dacă ar trebui să se adreseze autorităților naționale, instituțiilor UE sau altor organisme precum Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Chiar și atunci când este clar că o anumită chestiune este de competența instituțiilor UE, deseori cetățenii nu știu căreia dintre acestea ar trebui să i se adreseze.

Eurobarometrul din 2013 privind cetățenia UE arată că aproape un sfert (24 %) dintre respondenți se simt destul de bine informați sau foarte bine informați în legătură cu ceea ce pot face în cazul în care drepturile lor conferite de UE nu sunt respectate. Aproximativ

jumătate dintre respondenți (51 %) au sentimentul că nu sunt foarte bine informați, în timp ce un sfert (23 %) dintre aceștia cred că nu sunt informați deloc.

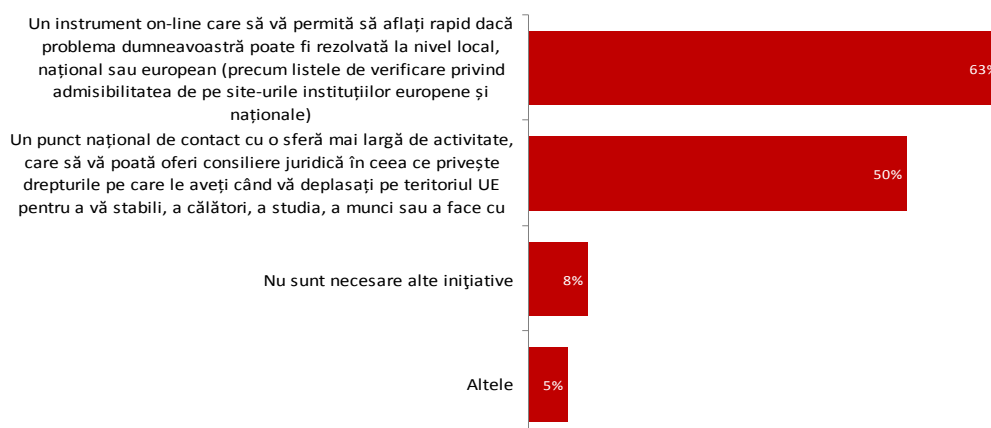
Q5 Cât de bine simțiți că sunteți informat cu privire la ceea ce puteți face atunci când vi se încalcă drepturile conferite de UE ?

Sursă: Eurobarometrul din 2013 privind cetățenia UE

Aceste constatări au fost confirmate de consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE. Numeroși respondenți au declarat, de asemenea, că instrumentele enumerate în întrebare (SOLVIT, „Europe Direct”, „Europa ta – Consiliere”) le sunt necunoscute. Majoritatea respondenților s-au arătat încântați de ideea unui instrument online care să le permită să înțeleagă cu ușurință la ce nivel (UE, național sau local) problemele lor ar fi soluționate cel mai bine (63 %).

Q23. Comisia Europeană a înființat o serie de centre care vă pot ajuta să soluționați eventualele probleme (rețeaua SOLVIT, centrele de contact „Europe Direct” legate de serviciul „Europa ta - Consiliere” etc.). Ce alte inițiative v-ar ajuta să vă exercitați drepturile?

Sursă: Consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE — Bază: Toți respondenții

Maja, slovenă, a cumpărat un mic apartament în Bulgaria, însă ulterior a descoperit că construcția acestuia încălca mai multe reglementări cu privire la construcții și că agentul imobiliar era la curent, dar nu i-a împărtășit aceste informații. Ea consideră că dreptul său

fundamental la proprietate a fost încălcat, dar nu știe cui trebuie să-i adreseze plângerea: Comisiei Europene, Ombudsmanului European sau Ombudsmanului bulgar sau sloven. Nu știa că organismele competente în acest caz sunt autoritățile naționale pentru protecția consumatorilor.

Ghișeul unic, prin intermediul serviciilor „Europa ta” și „Europe direct” precum și prin alte instrumente tematice, oferă cetățenilor informații practice asupra drepturilor lor și va fi dezvoltat în continuare.

Pe site-ul său principal „Europa”, Comisia va ghida cetățenii, într-un mod ușor de urmărit, spre serviciile cele mai adecvate pentru a la rezolva problemele, fie ele serviciile de asistență ale UE sau instituții naționale sau locale.

Acțiunea 11: În cursul anului 2013, Comisia va publica, pe site-ul său principal „Europa” orientări ușor de utilizat, pentru ca cetățenii să știe cui să se adreseze ca să obțină reparații atunci când drepturile lor sunt încălcate.

2.6 – Participarea la viața democratică a UE

Consolidarea drepturilor electorale ale cetățenilor și promovarea participării lor depline la viața democratică a UE

Cetățenii și participarea lor la viața politică a UE

Stimularea participării depline a cetățenilor europeni la viața democratică a UE la toate nivelurile reprezintă însăși esența cetățeniei UE. Mobilizarea cetățenilor, consolidarea dialogului cu societatea civilă și stimularea libertății presei și a pluralismului sunt elemente importante pentru o dezbatere politică documentată, într-un proces democratic. Participarea la alegerile pentru Parlamentul European reprezintă principalul mijloc prin care cetățenii contribuie la conturarea politicii UE și constituie piatra de temelie a democrației participative în Uniunea Europeană. Aproape șase din zece cetățeni europeni consideră că votul la alegerile europene este cea mai bună modalitate de a se asigura că își vor face auzită vocea de către cei care iau decizii la nivelul UE⁶². Comisia a prezentat, recent, recomandări pentru a spori transparența în alegerile europene și a consolida legăturile dintre cetățeni și UE⁶³, subliniind importanța partidelor politice europene. În plus, Comisia va continua să promoveze utilizarea inițiativei cetățenești europene.

Pentru a spori gradul de sensibilizare asupra cetățeniei UE, asupra drepturilor concrete pe care aceasta le conferă tuturor cetățenilor, în special asupra drepturilor electorale ale acestora și asupra posibilității de a participa în procesul de decizie al UE, Comisia va elabora un manual care va prezenta, în mod clar, concis și ușor de citit, drepturile asociate cetățeniei Uniunii, și va promova diseminarea acestuia la scară largă. Autoritățile naționale ar putea distribui acest manual fiecărui tânăr cetățean al UE care a ajuns la vârsta de votare, dar și în diferite alte ocazii, cum ar fi înregistrarea nou-născuților, eliberarea pașapoartelor, dobândirea naționalității unui alt stat membru sau ca material inclus în programa școlară, în special la orele de educație civică.

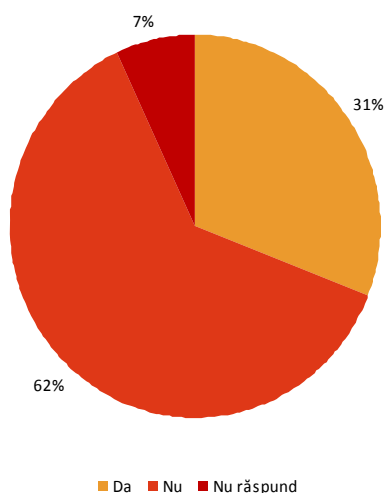
⁶² Eurobarometrul 77.4 al Parlamentului European – Europeanii cu doi ani înainte de alegerile europene din 2014 – iunie 2012
http://www.europarl.europa.eu/pdf/eurobarometre/2012/election_2012/eb77_4_ee2014_synthese_analytique_ro.pdf

⁶³ Recomandarea Comisiei privind consolidarea desfășurării democratice și eficiente a alegerilor pentru Parlamentul European C(2013)1303.

Cetățenii și dreptul lor de a participa la alegerile din țara lor de origine din cadrul UE

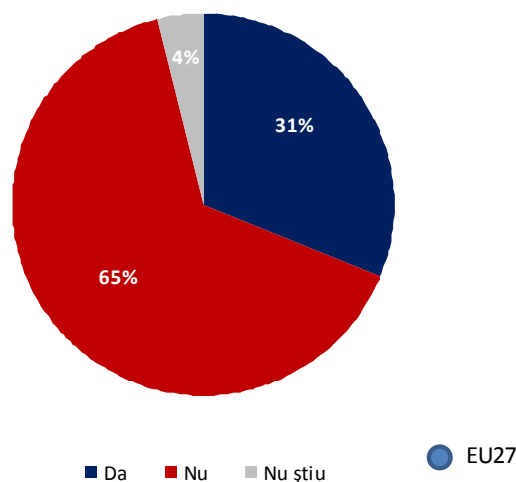
În general, cetățenii europeni sunt de părere că nu ar trebui să își piardă dreptul de vot în cadrul alegerilor naționale din țara lor, doar pentru că s-au mutat în altă țară din UE (revocarea dreptului la vot).

Q19a Dacă ați locui într-o altă țară a UE, vi s-ar părea justificat să vă pierdeți dreptul la vot la alegerile naționale din țara dumneavoastră de origine ?

Sursă: Consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE — Bază: Toți respondenții

Q2.1 Imaginați-vă situația în care un cetățean UE trăiește în altă țară din UE decât țara sa de origine ? Vi s-ar părea justificat ca acest cetățean să își piardă dreptul la vot în țara sa de origine ?

Sursă: Eurobarometrul din 2013 privind drepturile electorale

Un cuplu danez a găsit oportunități interesante de angajare la o companie din Polonia și s-a mutat acolo, în timp ce fiica lor a rămas în Danemarca să își termine studiile. Ei se întorc, adesea, la Copenhaga, să își vadă familia și prietenii, și urmăresc îndeaproape evoluțiile politice și sociale din Danemarca, unde intenționează să se reîntoarcă, în cele din urmă. Cu toate acestea, ei nu pot vota la alegerile naționale, deoarece legislația actuală nu permite cetățenilor danezi care părăsesc țara să rămână pe listele electorale decât dacă aceștia își înregistrează intenția de a se întoarce în termen de doi ani.

Politicile naționale de revocare a dreptului de vot, acolo unde există, sunt, în general, justificate de faptul că, după o anumită perioadă de timp petrecută în străinătate, legătura cu societatea de origine devine mai slabă. Acest argument ar trebui reevaluat, având în vedere realitățile socioeconomice și tehnologice actuale, posibilitățile sporite de mobilitate și creșterea întrepătrunderii sociale și culturale din cadrul UE. Faptul de a locui în altă țară din UE nu mai implică neapărat întreruperea definitivă a legăturilor cu țara de origine, cum ar fi fost cazul în trecut. Ar trebui ca, în prezent, cetățenii UE să aibă posibilitatea de a decide, ei înșiși dacă doresc să continue să participe la viața politică din țara lor de origine sau să se investească în viața politică a țării-gazdă. Discuțiile de la audierea comună a Parlamentului European și a Comisiei cu privire la cetățenia UE din 19 februarie 2013 au subliniat, de asemenea, absurditatea faptului de a priva cetățenii UE de drepturile lor politice esențiale doar pentru că și-au exercitat dreptul fundamental la liberă circulație conferit de UE. Acești cetățeni s-ar afla într-o situație mai puțin favorabilă decât în cazul în care ar fi rămas în țara de origine sau în cazul în care și-ar fi scurtat șederea în altă țară din UE. Au apărut litigii naționale care contestă conformitatea politicilor naționale de revocare a dreptului de vot cu legislația UE⁶⁴, dar nici întrebare preliminară nu a fost adresată, până acum, Curții de Justiție.

Cetățenii și dreptul lor de a participa la alegerile din țara gazdă din cadrul UE

Cetățenia UE conferă cetățenilor UE dreptul de a vota și de a candida la alegerile locale și europene în țara gazdă în aceleași condiții ca cele aplicate resortisanților. Aceste drepturi au ca scop să dea un efect concret principiului nediscriminării între resortisanți și neresortisanți și să le permită cetățenilor UE să se integreze mai bine și să ia parte la viața democratică din țara lor gazdă⁶⁵. Cu toate acestea, ele nu acoperă cele mai importante niveluri ale participării politice, și anume nivelul național, și – în cele 13 state membre în care regiunile au putere legislativă – nivelul regional⁶⁶.

Această asimetrie arată că cetățenii UE care sunt deja membri ai Comunității la nivel local nu își pot spune cuvântul cu eficacitate în ceea ce privește deciziile legiuitorului național care îi afectează în mod direct. Acest decalaj în materie de egalitate de tratament și de participare la viața politică a cetățenilor UE care își exercită dreptul fundamental la liberă circulație și ședere este din ce în ce mai mare pe măsură ce UE se extinde, iar promovarea participării cetățenilor UE la viața democratică a Uniunii devine din ce în ce mai importantă.

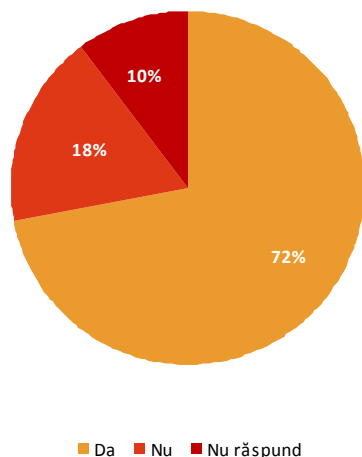
În consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE și în Eurobarometrul din 2013 privind drepturile electorale, 72 % și, respectiv, 67 % dintre respondenți au considerat că cetățenii UE neresortisanți ar trebui să aibă posibilitatea de a vota în cadrul alegerilor naționale din țara lor gazdă. Aceasta reprezintă o creștere semnificativă față de anul 2010 (+ 17 puncte procentuale).

⁶⁴ De exemplu, în cazul Preston, Înalta Curte și Curtea de Apel ale Regatului Unit au respins argumentul unui cetățean al Regatului Unit care a locuit în Spania timp de mai mult de 15 ani și care a contestat hotărârea de revocare a dreptului său de vot. Cererea pentru dreptul la apel în fața Curții Supreme de Justiție a fost respinsă fără cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare.

⁶⁵ Primul considerent al directivelor 93/109/CE și, respectiv, 94/80/CE.

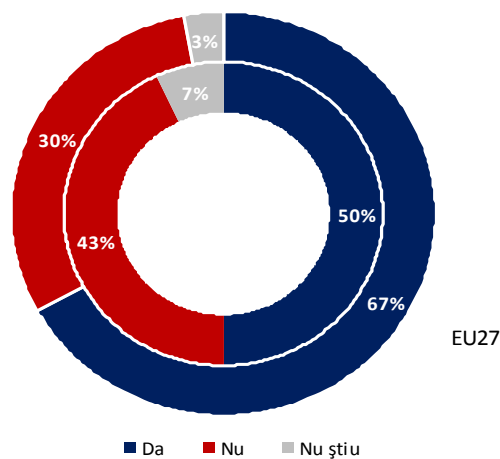
⁶⁶ Cele 13 state membre în care regiunile au putere legislativă sunt: Austria (Länder), Belgia (Régions), Republica Cehă (Kraje), Danemarca (Amtskommuner), Germania (Länder), Spania (Comunidades autónomas), Franța (Régions), Italia (2 provincii autonome și 20 de regiuni), Țările de Jos (Provinciale Staten), Polonia (województwo), Slovacia (Kraje), Suedia (Landstingsfullmäktige) și Regatul Unit.

Q19b. Dacă ați locui în altă țară a UE, vi s-ar părea justificat să aveți drept de vot la alegerile naționale din țara gazdă ?

Sursă: Consultarea publică din 2012 privind cetățenia UE — Bază: Toți respondenții

Q2.2 Imaginați-vă situația în care un cetățean trăiește în altă țară a UE decât țara sa de origine. Vi s-ar părea justificat ca acesta să aibă drept de vot la alegerile naționale din țara gazdă ?

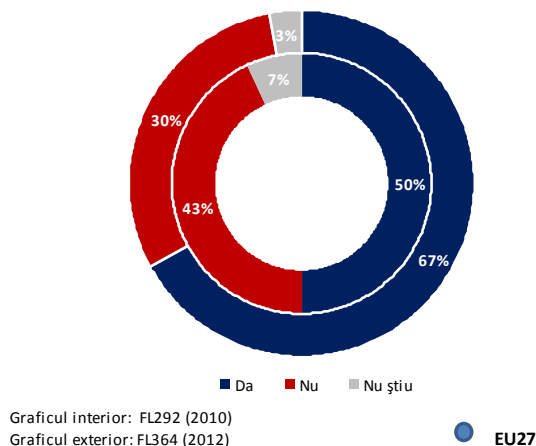

Graficul interior: FL292 (2010)
Graficul exterior: FL364 (2012)

Sursă: Eurobarometrul din 2013 privind drepturile electorale

În ceea ce privește alegerile regionale, 64 % dintre respondenții Eurobarometrului din 2013 privind drepturile electorale au declarat că cetățenii UE ar trebui să aibă drept de vot (presupunând că țara respectivă organizează asemenea alegeri). Din nou, acest lucru reprezintă o creștere semnificativă față de anul din 2010 (+ 10 puncte procentuale).

Q2.2 Imaginați-vă situația în care un cetățean trăiește în altă țară a UE decât țara sa de origine. Vi s-ar părea justificat ca acesta să aibă drept de vot la alegerile naționale din țara gazdă ?

Sursă: Eurobarometrul din 2013 privind drepturile electorale

Dacă cetățenilor UE care locuiesc în altă țară din UE li s-ar da posibilitatea să stabilească, ei înșiși, în funcție de legătura lor cu țara de origine sau cea care s-a format cu țara gazdă, în care dintre cele două țări doresc să își exercite drepturile politice cele mai importante, acest lucru ar da un nou imbold integrării cetățenilor și participării lor la viața democratică a Uniunii. Demersul pentru consolidarea drepturilor asociate cetățeniei Uniunii este inclus chiar în TFUE (de exemplu, la articolul 25). În contextul unor reflecții mai aprofundate pe tema viitorului Uniunii Europene, Comisia va examina modalitățile prin care ar putea să le permită cetățenilor să participe la alegerile naționale și regionale din țara gazdă.

Accesul cetățenilor la o dezbatere europeană

În prezent, 68 % din cetățenii UE nu se simt suficient de informați cu privire la afacerile europene. 74 % din persoanele care au o imagine negativă asupra UE susțin că nu sunt bine informați cu privire la aceasta. În ciuda faptului că utilizarea Internetului și a rețelilor de socializare este tot mai extinsă, în special în rândul tinerilor, televizorul rămâne, pentru cei mai mulți dintre respondenți (58 %), prima sursă de informații cu privire la afacerile europene⁶⁷. Directiva serviciilor mass-media audiovizuale⁶⁸ promovează pluralismul mijloacelor mass-media, deschizând piețele naționale societăților de televiziune și furnizorilor de servicii video la cerere (VOD) din alte țări ale UE. Mai mult, internetul permite un acces mai ușor la conținutul publicat în alte state membre. Cu toate acestea, canalele TV prezintă, adesea, subiectele legate de Uniunea Europeană dintr-un punct de vedere național și pentru un public național. Dacă cetățenilor li s-ar oferi informații cu privire la temele europene dintr-o perspectivă europeană, dar și dintr-o serie de perspective naționale ale altor state membre,

⁶⁷ Eurobarometrul standard 78 – Raport privind utilizarea mijloacelor mass-media – http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb78/eb78_media_en.pdf

⁶⁸ Directiva 2010/13/UE privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) JO L 95, p.1-24.

spațiul public european s-ar putea extinde și s-ar promova o dezbatere democratică mai bine documentată⁶⁹.

Acțiunea 12: Comisia intenționează:

- să promoveze cunoașterea de către cetățeni a drepturilor lor de cetățeni ai UE, în special a celor electorale, prin lansarea, cu ocazia Zilei Europei din mai 2014, a unui manual care să prezinte drepturile lor în UE într-un limbaj clar și simplu;
- să propună soluții constructive pentru a permite cetățenilor UE care trăiesc într-o altă țară a UE să participe pe deplin la viața democratică a UE, menținându-și dreptul de vot în cadrul alegerilor naționale din țara lor de origine, precum și
- să analizeze, în 2013, diverse modalități de a consolida și de a dezvolta spațiul public european, bazate pe structurile naționale și europene deja existente, cu scopul de a pune capăt fragmentării opiniei publice în funcție de granițele naționale.

3. CONCLUZIE: UN NOU IMPULS PENTRU CETĂȚENIA UE

Prin intermediul **Raportului privind cetățenia UE din 2013** și **vastelor consultări** care au contribuit la definirea acestuia, Comisia se bazează pe experiențele cetățenilor pentru a lua măsuri care să garanteze că aceștia se bucură pe deplin de drepturile care decurg din statutul de cetățean al UE și de beneficiile pe care cetățenia UE le conferă în viața de zi cu zi.

Raportul și dezbaterile pe această temă, împreună cu **Anul european al cetățenilor**⁷⁰ și **Dialogurile cetățenilor**⁷¹ care se desfășoară în acest moment, reprezintă, în perioada premergătoare alegerilor pentru Parlamentul European din 2014, pași importanți spre implicarea cetățenilor, în paralel cu politicienii, experții și societatea civilă, într-o **dezbatere reală privind calea de urmat pentru a crea o Uniune mai puternică și din ce în ce mai strânsă, care să pună cetățeanul în centrul acțiunilor sale.**

După cum a subliniat președintele Barroso în discursul său privind starea Uniunii Europene din 2012, „Europa trebuie să fie din ce în ce mai democratică”. Cetățenii UE vor continua proiectul european dacă vor vedea beneficiile sale concrete pentru ei și pentru familiile lor, dacă se vor identifica cu obiectivul și viziunea acestuia și dacă vor fi implicați în acest proces.

⁶⁹ A se vedea discursul din 2012 al președintelui Barroso al Comisiei Europene privind starea Uniunii: „Aș dori să asist la crearea unui spațiu public european în care problemele europene sunt discutate și dezbătute dintr-un punct de vedere european. Nu putem continua să încercăm să depășim problemele europene numai cu soluții naționale.” http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-596_ro.htm A se vedea, de asemenea, rezoluția Parlamentului European din 7 septembrie 2010 referitoare la „Jurnalism și noile mijloace de comunicare în masă – crearea unei sfere publice în Europa” [2010/2015(INI)] și discursul Președintelui federal german Joachim Gauck asupra Europei din 22 februarie 2013 <http://www.bundespraesident.de/SharedDocs/Reden/EN/JoachimGauck/Reden/2013/130222-Europe.html>.

⁷⁰ <http://europa.eu/citizens-2013/>.

⁷¹ http://ec.europa.eu/european-debate/index_ro.htm.

ANEXA 1

Acțiuni ulterioare Raportului privind cetățenia UE din 2010: 25 de acțiuni realizate

Raportul din 2010 privind cetățenia UE prezenta 25 de acțiuni prevăzute de Comisie pentru a înlătura principalele obstacole cu care se confruntă cetățenii atunci când doresc să își exercite drepturile conferite de UE în diferite situații din viața lor de zi cu zi. Prezenta anexă descrie principalele acțiuni întreprinse de Comisie pentru a-și îndeplini angajamentele din 2010⁷².

Claritate juridică în ceea ce privește drepturile de proprietate ale cuplurilor internaționale – Acțiunea 1

Comisia a adoptat, la 16 martie 2011, **două propuneri de regulament privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești**

- **în materia regimurilor matrimoniale**⁷³ și

- **în materia parteneriatelor înregistrate**⁷⁴.

Regulamentele propuse vizează să ajute cuplurile internaționale care încearcă să soluționeze aspecte legate de dreptul de proprietate în caz de divorț, de separare de drept sau de deces, să identifice legea aplicabilă și instanța competentă. De asemenea, conțin norme de recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești având ca obiect bunurile cuplurilor în toate statele membre, prin intermediul unei proceduri unice. Astfel, conform estimărilor, cuplurile ar putea economisi în medie de la 2 000 până la 3 000 EUR pe cauză, în funcție de complexitatea acesteia.

Eliminarea formalităților complicate și costisitoare în cazul utilizării transfrontaliere a actelor de stare civilă și facilitarea accesului transfrontalier la justiție – Acțiunile 2 și 3

Acțiunea 2

La 14 decembrie 2010, Comisia a publicat o carte verde: *“Mai puține demersuri administrative pentru cetățeni: promovarea liberei circulații a documentelor oficiale și recunoașterea efectelor actelor de stare civilă”*⁷⁵, care lansa o **consultare publică** cu termenul de 10 mai 2011. **La 24 aprilie 2013, Comisia a propus un regulament**⁷⁶ pentru a-i ajuta pe cetățeni să obțină mai ușor recunoașterea documentelor publice necesare în situații transfrontaliere (cum ar fi certificatele de naștere, de căsătorie, de deces sau documentele legate de bunuri imobiliare). Normele propuse duc la reducerea birocrăției prin simplificarea formalităților administrative. De asemenea, vor reduce costurile de traducere legate de utilizarea documentelor publice în cadrul UE. Propunerea stabilește, de asemenea, formulare tip multilingve la nivelul UE, pe care cetățenii le pot solicita, privind, printre altele, nașterea, căsătoria și decesul.

Acțiunea 3

În iulie 2010, Comisia a lansat [portalul european e-justiție](#), **un ghișeu electronic unic de acces la justiție în întreaga UE**. Cetățenii care se confruntă cu evenimente precum

⁷² Evoluțiile înregistrate în contextul celor 25 de acțiuni prezentate în raportul din 2010 vor fi actualizate periodic - http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/reading/factsheets/pdf/table_of_actions_en.pdf.

⁷³ COM(2011) 126.

⁷⁴ COM(2011) 127/2.

⁷⁵ COM(2010) 747.

⁷⁶ Propunere de regulament privind libera circulație a cetățenilor și a întreprinderilor prin simplificarea procesului de recunoaștere a anumitor documente publice în Uniunea Europeană și care modifică Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 COM(2013) 228.

divorțurile, decesurile, litigiile sau chiar cei care se mută într-o altă locuință și sunt nevoiți să își afirme drepturile într-un tribunal dintr-o altă țară a Uniunii Europene, pot obține răspunsuri rapide la o serie de întrebări. De asemenea, pe acest portal, pot să găsească un avocat dintr-o altă țară, să obțină informații cu privire la mediere pentru evitarea proceselor costisitoare sau cu privire la instanța competentă, pot afla legislația cărui stat membru se aplică în cazurile lor și condițiile în care pot beneficia de asistență judiciară.

Ameliorarea protecției persoanelor suspectate și învinuite în cadrul procedurilor penale și a victimelor infracțiunilor – Acțiunile 4 și 5

Acțiunea 4

La 8 iunie 2011, Comisia a prezentat o **propunere de directivă⁷⁷ privind dreptul de a fi asistat de un avocat în cadrul procedurilor penale și dreptul de a comunica după arestare**, cu scopul de a se asigura că orice inculpat se poate baza, în cadrul procedurilor penale, pe același nivel de bază al drepturilor ca și ceilalți, indiferent de naționalitatea sa și de țara UE unde se desfășoară procedurile. Această propunere stabilește standarde minime la nivelul UE privind dreptul de acces la un avocat pentru persoanele suspectate și persoanele învinuite și privind dreptul persoanelor aflate în detenție de a comunica cu o persoană aleasă de ei, cum ar fi o rudă, angajatorul sau autoritatea consulară⁷⁸.

Acțiunea 5

La 18 mai 2011, Comisia a prezentat:

- **o comunicare privind „consolidarea drepturilor victimelor în UE”⁷⁹**, care stabilește poziția Comisiei cu privire la măsurile luate în privința victimelor criminalității;
- **o propunere de directivă care stabilește norme minime la nivelul UE privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității⁸⁰**, în vederea alinierii măsurilor naționale existente la aceste standarde, astfel încât orice victimă să se poată baza pe același nivel de bază al drepturilor, indiferent de naționalitatea sa și de țara UE în care infracțiunea are loc; precum și
- **o propunere de regulament privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă⁸¹** (care să completeze directiva din 2012 privind ordinul european de protecție⁸² ce se aplică măsurilor de protecție în materie penală). Propunere urmărește să garanteze că victimele violenței pot continua să beneficieze de o măsură de protecție emisă împotriva făptașului chiar dacă se mută sau călătoresc într-o altă țară din UE.

În urma propunerii Comisiei, **la 25 octombrie 2012, s-a adoptat Directiva 2012/29/UE⁸³ de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor**

⁷⁷ COM(2011) 326.

⁷⁸ Prezenta propunere face parte dintr-o serie de măsuri instituite pentru a stabili drepturi clare pe întreg teritoriul UE și pentru a proteja drepturile fundamentale ale persoanelor la un proces echitabil și dreptul la apărare. În noiembrie 2010 a intrat în vigoare o [directivă](#) privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale, care ar trebui să fie transpusă în legislația națională până la 27 octombrie 2013. La 21 iunie 2012 a intrat în vigoare o [directivă](#) cu privire la dreptul la informare în cadrul procedurilor penale, care ar trebui să fie transpusă în legislația națională până la 2 iunie 2014.

⁷⁹ COM(2011) 274.

⁸⁰ COM(2011) 275.

⁸¹ COM(2011) 276.

⁸² Directiva 2011/99/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011, JO L 338, p. 2.

⁸³ Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului, JO L 315, p. 57.

criminalității. Aceste norme minime garantează, printre altele, că victimele sunt tratate cu respect, că pot obține informații cu privire la drepturile și la cazul lor și că pot participa, în mod activ, la procedură. De asemenea, garantează că în toate statele membre se acordă protecție victimelor și că victimele cu nevoi speciale de protecție cauzate de vulnerabilitatea lor (inclusiv copii) sunt identificate și protejate în mod adecvat.

Eliminarea problemelor fiscale în situații transfrontaliere, în special în ceea ce privește impozitarea autoturismelor⁸⁴, și simplificarea procedurii de reînmatriculare a autoturismelor – Acțiunea 6

La 20 decembrie 2010⁸⁵, Comisia a publicat o **comunicare** intitulată „**Îndepărtarea obstacolelor fiscale transfrontaliere din calea cetățenilor UE**”, care identifica problemele fiscale cele mai grave cu care se confruntă cetățenii UE în situații transfrontaliere și în care își anunță intenția de a face propuneri în unele domenii specifice, precum și în sens mai general, de a ajuta statele membre să își modifice sistemele fiscale astfel încât acestea să devină mai compatibile și să coopereze mai bine în interesul cetățenilor UE. Apoi, Comisia a identificat încălcări ale legislației UE și a luat măsuri împotriva statelor membre respective, acolo unde a fost necesar.

Comunicarea privind „Dubla impunere pe piața unică” din 11 noiembrie 2011⁸⁶ sublinia principalele probleme legate de dubla impunere în cadrul UE și măsurile concrete pe care Comisia le va propune statelor membre în vederea contracarării acestora, de exemplu înființarea unui forum privind dubla impozitare și adoptarea de către statele membre a unui cod de conduită și a unui mecanism de soluționare a litigiilor.

La 15 decembrie 2011, Comisia Europeană a adoptat o **inițiativă globală privind impozitul pe succesiune, în cadrul căreia a făcut o recomandare**⁸⁷ menită să ofere un impuls statelor membre pentru a aborda problemele legate de dubla sau multipla impozitare a aceleiași moșteniri. De asemenea, Comisia a prezentat statelor membre orientări cu privire la transformarea sistemelor lor de impozitare a succesiunilor, astfel încât acestea să nu fie discriminatorii. În plus, Comisia a examinat prevederile fiscale ale statelor membre aplicabile succesiunilor transfrontaliere și a luat măsuri împotriva statelor membre în cauză, acolo unde a fost necesar. În 2014, Comisia va elabora un raport în acest sens.

Între 3 martie și 26 mai 2011, Comisia a lansat o **consultare publică** menită să identifice principalele dificultăți cu care se confruntă cetățenii UE în ceea ce privește înmatricularea autovehiculelor care au fost anterior înmatriculate într-un alt stat membru. Pe această bază, la 4 aprilie 2012, Comisia a adoptat o **propunere de regulament care simplifică în mod semnificativ procedurile de reînmatriculare**⁸⁸. Această inițiativă urmărește să reducă sarcinile administrative inutile, ceea ce ar conduce la economii totale de cel puțin 1,5 miliarde de euro pe an pentru întreprinderi, cetățeni și autoritățile de înmatriculare.

Pentru a soluționa problemele legate de impozitarea transfrontalieră a autovehiculelor cu care se confruntă cetățenii UE, Comisia a prezentat, la 14 decembrie 2012, o **comunicare intitulată „Consolidarea pieței unice prin eliminarea obstacolelor fiscale transfrontaliere pentru autoturisme”**⁸⁹, care clarifică normele UE în ceea ce privește impozitele pe

⁸⁴ Inclusiv taxele de înmatriculare și de circulație.

⁸⁵ COM(2010) 769.

⁸⁶ COM(2011) 712.

⁸⁷ 2011/856/UE.

⁸⁸ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de simplificare a transferului de autovehicule înmatriculate în alt stat membru, în interiorul pieței unice, COM(2012) 164.

⁸⁹ COM(2012) 756.

autoturisme și identifică cele mai bune practici pe care statele membre ar trebui să le pună în aplicare, cum ar fi, de exemplu, să informeze cetățenii cu privire la drepturile și obligațiile legate de aplicarea impozitelor pe autovehicule în situații transfrontaliere și rambursarea parțială a taxei de înmatriculare a autovehiculelor care sunt transferate permanent în alt stat membru, astfel încât să se evite dubla impozitare. În documentul de lucru al serviciilor Comisiei atașat comunicării⁹⁰, Comisia prezintă posibilitățile de protecție juridică aflate la dispoziția cetățenilor și a agenților economici în baza legislației UE.

Măsuri pentru a-i ajuta pe cetățenii UE să beneficieze pe deplin de asistență medicală transfrontalieră și de tehnologia e-sănătate – Acțiunea 7

Directiva 2011/24/UE privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere⁹¹ a intrat în vigoare la data de 24 aprilie 2011 și ar trebui să fie transpusă în legislațiile naționale până la 25 octombrie 2013. Aceasta clarifică drepturile pacienților privind rambursarea costurilor și accesul la un tratament sigur și de calitate în întreaga UE.

Directiva 2011/24/UE a creat o rețea a **autorităților naționale responsabile de e-sănătate**, numită „rețeaua e-sănătate”. Unul dintre obiectivele acestei rețele este acela de a elabora orientări asupra numărului minim de date ale pacienților necesare pentru a facilita schimbul transfrontalier de date între statele membre⁹². Mai mult, rețeaua va susține statele membre în dezvoltarea unor măsuri comune de identificare și de autentificare cu scopul de a facilita transferul datelor între statele membre.

În plus, la 6 decembrie 2012, Comisia a publicat **un document de lucru al serviciilor sale privind aplicabilitatea legislației UE existente în cazul serviciilor de telemedicină**⁹³ cu scopul clarificării cadrului juridic al serviciilor de telemedicină prestate în context transfrontalier. Acest document însoțea planul de acțiune al Comisiei privind e-sănătatea 2012-2020, care prezenta viziunea UE asupra îmbunătățirii introducerii serviciilor de e-sănătate, precum și asupra formării pacienților și a lucrătorilor din domeniul medical cu privire la utilizarea serviciilor e-sănătate.

În sfârșit, cu scopul de a oferi **cetățenilor europeni acces online, în condiții de securitate, la datele lor medicale**, Comisia finanțează – începând cu luna ianuarie 2012 și până la sfârșitul anului 2014 – **două proiecte pilot**⁹⁴ care implică peste 20 de regiuni din diferite state membre.

Aplicarea deplină a dreptului la protecție consulară a cetățenilor UE aflați în dificultate în țări terțe – Acțiunea 8

La 23 martie 2011, Comisia a prezentat o **comunicare** intitulată „**Protecția consulară a cetățenilor UE în țările terțe: situația actuală și calea de urmat**”⁹⁵ care anunța acțiuni concrete pentru a spori eficacitatea dreptului cetățenilor UE de a primi ajutor în țările terțe, inclusiv pe timp de criză, din partea autorităților diplomatice și consulare ale statelor membre. În aceeași zi, **Comisia a lansat un site specializat în domeniul protecției consulare**⁹⁶

⁹⁰ SWD(2012) 429.

⁹¹ Directiva 2011/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2011 privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere, JO L 88, p. 45.

⁹² În acest scop, rețeaua este susținută de Acțiunea comună privind inițiativa de guvernanță în materie de eSănătate (eHGI) și de Acțiunea comună privind registrele de pacienți (PARENT).

⁹³ SWD(2012) 414.

⁹⁴ Proiectele [SUSTAINS](#) și [PALENTE](#).

⁹⁵ COM(2011) 149.

⁹⁶ <http://ec.europa.eu/consularprotection>.

adresat cetățenilor care au nevoie de informații cu privire la protecția consulară, de adresele reprezentanțelor consulare și diplomatice din țările din afara UE și de acces la recomandările de călătorie oferite de statele membre

La 14 decembrie 2011, Comisia a adoptat o **propunere de directivă privind protecția consulară a cetățenilor Uniunii în străinătate**⁹⁷.

Ameliorarea nivelului de informare a cetățenilor și de asigurare a respectării drepturilor lor atunci când achiziționează pachete de vacanță, ca pasageri și ca turiști, și îndepărtarea barierelor din calea persoanelor cu handicap – Acțiunile 9, 10, 11 și 12

Acțiunea 9

Comisia a evaluat cu grijă piața pachetelor de servicii turistice, inclusiv eventualele opțiuni de politică pentru a răspunde modificărilor care au avut loc pe această piață de la adoptarea, în 1990, a directivei existente. Aceste modificări includ, în special, introducerea și răspândirea internetului în calitate de canal de distribuție, care a schimbat modul în care consumatorii își organizează vacanțele. Comisia a organizat, recent, o serie de consultări cu organizațiile de consumatori, cu părțile interesate din sector și cu statele membre și urmează să își anunțe propunerea privind calea de urmat, până în vara anului 2013.

Acțiunea 10

Noua legislație europeană, care a intrat în vigoare în 2012 și 2013, garantează faptul că pasagerii se bucură de aceleași drepturi de bază în orice parte a Europei, indiferent dacă aceștia călătoresc cu avionul, cu trenul, cu vaporul sau cu autobuzul: **Regulamentul nr. 1177/2010**⁹⁸ **pentru pasagerii care călătoresc pe mare și pe căi navigabile interioare** a intrat în vigoare la 6 ianuarie 2011, iar **Regulamentul (UE) nr. 181/2011**⁹⁹ **privind drepturile pasagerilor care călătoresc cu autobuzul și cu autocarul** a intrat în vigoare la 20 martie 2011. Aceste noi norme garantează faptul că pasagerii care folosesc toate aceste mijloace de transport au dreptul de a fi informați și de a beneficia de asistență în cazul în care apar probleme în timpul călătoriei. Persoanele cu handicap și persoanele cu mobilitate redusă, în special, vor beneficia de protecție și de asistență gratuită atunci când călătoresc în UE.

Între 2010 și 2012, Comisia a organizat o **campanie de sensibilizare la scară europeană asupra drepturilor pasagerilor**, care oferea informații despre drepturile pasagerilor care folosesc transportul aerian și feroviar. În cadrul acestei campanii a avut loc, la 4 iulie 2012, „Ziua aeroportului”, un eveniment informativ paneuropean desfășurat în 28 de aeroporturi. Activitatea Comisiei de sensibilizare a cetățenilor asupra drepturilor pasagerilor indiferent de mijlocul de transport folosit va continua cu o nouă campanie de informare la nivel european care va fi lansată în 2013 și va dura până la jumătatea anului 2015.

În plus, la 13 martie 2013, Comisia a propus revizuirea drepturilor pasagerilor aerieni¹⁰⁰, ceea ce ar consolida aplicarea acestor drepturi prin clarificarea textelor juridice și prin aplicarea lor consolidată și crearea unor mecanisme de tratare a reclamațiilor.

⁹⁷ COM(2011) 881.

⁹⁸ Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind drepturile pasagerilor care călătoresc pe mare și pe căi navigabile interioare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004, JO L 334, p. 1.

⁹⁹ Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 privind drepturile pasagerilor care călătoresc cu autobuzul și autocarul și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004, JO L 55, p. 1.

¹⁰⁰ COM(2013) 130.

Acțiunea 11

La 15 noiembrie 2010, Comisia a adoptat **Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap**¹⁰¹, cu scopul de a oferi persoanelor cu handicap mijloacele care să le permită să se bucure de drepturile lor și să participe pe deplin la viața societății. Strategia se axează pe eliminarea barierelor în opt domenii principale: accesibilitate, participare, egalitate, ocuparea forței de muncă, educație și formare, protecție socială și sănătate.

La data de 11 aprilie 2011, Comisia a prezentat un raport asupra **Regulamentului (CE) nr. 1107/2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă care călătoresc cu avionul**¹⁰², care identifica domeniile ambigue în ceea ce privește aplicarea regulamentului. Ca urmare a acestui raport, Comisia a publicat, în iunie 2012, **orientări**¹⁰³ **pentru autoritățile naționale și părțile interesate din industria transportului aerian**. Acestea ofereau clarificări și aveau ca scop să îmbunătățească punerea în aplicare a regulamentului. Noua campanie de sensibilizare a Comisiei, care urmează să fie lansată la mijlocul anului 2013, va include acțiuni specifice destinate pasagerilor cu handicap și pasagerilor cu mobilitate redusă. La 11 martie 2013, Comisia a adoptat **Directiva 2013/9/UE**¹⁰⁴ care adaugă cerințe esențiale explicate în materie de acces la sistemului feroviar al persoanelor cu dizabilități și pasagerilor cu mobilitate redusă.

O altă componentă a acțiunii Comisiei se referă la procesul în curs de desfășurare legat de **standardizarea accesibilității la mediul construit**. Comisia a elaborat un studiu care descrie situația fragmentată din UE și oferă o imagine de ansamblu a peste 250 de reglementări, standarde și orientări. În 2013, activitatea Comisiei se va orienta către dezvoltarea unui standard european.

În plus, la data de 3 decembrie 2012, Comisia a prezentat, pentru a treia oară, premiul **Access City**. Acest premiu, acordat în fiecare an cu ocazia Zilei europene a persoanelor cu handicap, distinge orașele cu peste 50 000 de locuitori care iau inițiative exemplare pentru a îmbunătăți accesibilitatea în mediul urban. Până în prezent, câștigătorii au fost Berlin, în 2012, Salzburg, în 2011 și Avila, în 2010.

În sfârșit, între 12 decembrie 2011 și 29 februarie 2012, Comisia a lansat **o consultare publică** pentru a pregăti **Actul european privind accesibilitatea**. Această inițiativă are ca scop să garanteze accesul persoanelor cu dizabilități la bunuri și servicii importante în statele membre. De asemenea, va aduce beneficii persoanelor cu mobilitate redusă, cum ar fi persoanele în vârstă.

Acțiunea 12

Pentru a spori încrederea consumatorilor în serviciile turistice, Comisia creează o etichetă de calitate europeană pentru a garanta coerența în evaluarea calității serviciilor oferite consumatorilor. De asemenea, Comisia vizează creșterea numărului de cetățeni care pot să plece în vacanță, în ciuda handicapului lor, a dificultăților economice sau a celor legate de vârstă. În acest scop, programul promovează acțiunile de sensibilizare în rândul

¹⁰¹ COM(2010) 636.

¹⁰² Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind funcționarea și efectele Regulamentului (CE) nr. 1107/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind drepturile persoanelor cu handicap și ale persoanelor cu mobilitate redusă pe durata călătoriei pe calea aerului COM(2011) 166.

¹⁰³ SWD(2012) 171 - http://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/air/doc/prm/2012-06-11-swd-2012-171_en.pdf

¹⁰⁴ Directiva Comisiei de modificare a Directivei 2008/57/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 privind interoperabilitatea sistemului feroviar în Comunitate, JO L 68, p. 55

întreprinderilor cu privire la beneficiile investițiilor pentru accesibilitate, încurajează turismul în extrasezon și se angajează în activități specifice de comunicare, cu scopul de a promova destinații pentru turismul durabil.

Creșterea gradului de sensibilizare a consumatorilor cu privire la drepturile lor și la măsurile reparatorii existente și facilitarea soluționării extrajudiciare rapide și ieftine a litigiilor consumatorilor – Acțiunile 13 și 14

Acțiunea 13

În conformitate cu obiectivul Agendei digitale pentru Europa de a promova o mai bună cunoaștere și înțelegere a drepturilor digitale ale cetățenilor, Comisia a prezentat, la data de 17 decembrie 2012, **Codul UE al drepturilor în mediul online**¹⁰⁵. Acest cod nu creează noi drepturi, dar stabilește, *în mod transparent și inteligibil*, principiile și drepturile cele mai importante ale cetățenilor conferite de legislația UE care îi protejează atunci când utilizează servicii online, când cumpără bunuri online și în caz de conflict cu furnizorii serviciilor respective. Cu toate că acest cod nu este executoriu în sine, drepturile și principiile sunt executorii în temeiul legislației naționale care transpune normele UE din care provin.

Acțiunea 14

Pentru a facilita soluționarea extrajudiciară rapidă și ieftină a litigiilor consumatorilor din UE, Comisia a prezentat, la data de 29 noiembrie 2011, un pachet de propuneri legislative, care cuprinde o propunere de directivă privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum (SAL)¹⁰⁶ și o propunere de regulament privind soluționarea online a litigiilor în materie de consum (SOL)¹⁰⁷. Parlamentul European și Consiliul au adoptat ambele propuneri în decembrie 2012. Legislația va fi publicată în iunie 2013.

- **Directiva privind SAL** va permite consumatorilor soluționarea extrajudiciară a litigiilor lor cu comercianții atunci când se confruntă cu o problemă legată de un produs sau de un serviciu pe care l-au achiziționat (cu excepția litigiilor în sectoarele sănătății și educației), prin implicarea unei entități SAL (de exemplu, un arbitru, un conciliator, un mediator, un avocat al poporului, o camera de recurs etc.). Entitatea SAL ar trebui să respecte anumite cerințe privind calitatea (cum ar fi transparența, independența, echitatea și eficacitatea) și să publice rezultatele procedurii în termen de 90 de zile. Comercianții online vor trebui, de asemenea, să informeze consumatorii cu privire la SAL.

- **Regulamentul privind SOL** creează o platformă online pentru toată UE care va furniza consumatorilor și întreprinderilor un punct unic de intrare pentru soluționarea, în termen de 90 de zile, a litigiilor legate de cumpărăturile efectuate online. Comercianții online vor trebui, de asemenea, să informeze consumatorii cu privire la SOL.

SAL și SOL sunt mai rapide, mai ieftine și mai ușor de utilizat decât procedurile judiciare și, datorită lor, se estimează economii ale consumatorilor din întreaga Europă de aproximativ 22,5 miliarde de euro pe an.

¹⁰⁵ Codul este disponibil, în versiune completă, cu rezumate, pe site-ul [Agenda digitala pentru Europa](#), în timp ce o versiune simplificată este publicată pe portalul „[Europa ta – Cetățeni](#)” la o nouă secțiune privind [drepturile utilizatorilor de servicii online](#).

¹⁰⁶ Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Directiva privind SAL în materie de consum), COM(2011) 793.

¹⁰⁷ Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind soluționarea online a litigiilor în materie de consum (Regulament privind SOL), COM(2011) 794.

Comisia s-a axat în continuare pe promovarea medierii, deoarece aceasta poate duce la economii semnificative de timp și bani pentru cetățeni. Normele UE privind medierea sunt prezentate într-o directivă¹⁰⁸ adoptată la 21 mai 2008, care trebuia să fie transpusă în legislațiile naționale cel târziu până la data de 21 mai 2011. În iulie 2012, Comisia a lansat **un studiu pentru a evalua, în mod exhaustiv, transpunerea directivei de către statele membre**, punând, de asemenea, accentul pe importanța promovării unei utilizări ample a sistemului de mediere, pentru o justiție mai ușor de înțeles pentru toți cetățenii. Această analiză ar trebui, de asemenea, să permită Comisiei să stabilească dacă este necesară adoptarea unor măsuri suplimentare.

Facilitarea mobilității cetățenilor UE în interiorul UE și a exercitării drepturilor lor în materie de securitate socială – Acțiunile 15 și 16

Acțiunea 15

Comisia a urmat o **politică de aplicare riguroasă** în vederea realizării unei transpuneri și a unei aplicări corecte și depline a normelor legate de dreptul la liberă circulație în toată Uniunea Europeană. Ca urmare a acestei politici, majoritatea statelor membre fie și-au modificat legislația, fie s-au angajat să adopte, într-un termen-limită stabilit, modificări menite să garanteze respectarea deplină a acestor norme. Printre problemele soluționate se află transpunerea incorectă sau incompletă a dispozițiilor din legislația UE privind drepturile de intrare și de ședere pentru membrii familiilor cetățenilor Uniunii, inclusiv a partenerilor de același sex, condițiile pentru eliberarea vizelor și a permiselor de ședere pentru membrii familiilor resortisanților țărilor terțe și garanțiile împotriva expulzărilor. În șapte dintre cele 12 proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor inițiate, Comisia a trimis un aviz motivat statelor membre în cauză, aceasta fiind ultima etapă înaintea sesizării Curții de Justiție a UE. O evaluare mai detaliată este disponibilă în Raportul privind progresele înregistrate în vederea exercitării efective a cetățeniei Uniunii în perioada 2011-2013 (Raport în temeiul articolului 25 din TFUE), anexat la Raportul privind cetățenia UE din 2013.

La 26 aprilie 2013, Comisia a propus o **directivă care facilitează exercitarea efectivă a dreptului la liberă circulație a lucrătorilor în UE**¹⁰⁹. Această propunere are ca scop o mai bună punere în aplicare a drepturilor lucrătorilor la liberă circulație și prevenirea discriminării pe motive de naționalitate. Statele membre vor fi obligate, în special, să creeze organisme, la nivel național, care să furnizeze informații privind drepturile lucrătorilor mobili din UE și să ofere asistență celor care sunt discriminați pe criteriul naționalității. În plus, statele membre vor trebui să garanteze lucrătorilor mobili din UE care consideră că sunt victime ale discriminării măsuri reparatorii eficiente la nivel național, dar și să se asigure că asociațiile și organizațiile precum sindicatele și ONG-urile se pot angaja în proceduri administrative sau judiciare în numele sau în favoarea lucrătorilor migranți din UE care sunt victime ale discriminării.

Pentru a crește sensibilizarea cetățenilor UE și a le garanta un acces ușor la informații privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul UE, Comisia a publicat, în 2010, **pe portalul „Europa ta”**¹¹⁰ care oferă, de asemenea, acces la servicii de asistență personalizate, și într-o broșură din 2012 *„Europa dumneavoastră, drepturile dumneavoastră”*¹¹¹ informații simple și

¹⁰⁸ Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială

¹⁰⁹ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor, COM(2013) 236.

¹¹⁰ http://europa.eu/youreurope/citizens/index_ro.htm.

¹¹¹ <http://bookshop.europa.eu/en/your-europe-your-rights-pbKM3212120>.

ușor de citit cu privire la normele UE aplicabile și la modul în care se poate beneficia de acest drept. În plus, în 2013, a publicat o versiune actualizată a ghidului pentru cetățenii UE privind dreptul la liberă circulație și sedere în Europa, care explică, într-o manieră accesibilă tuturor cititorilor, drepturile și posibilitățile pe care le au la dispoziție¹¹².

Acțiunea 16

Cu scopul de a susține cetățenii care se deplasează în Europa în exercițiul drepturilor lor de securitate socială, Comisia elaborează **un sistem IT de schimb electronic de informații în materie de securitate socială (EESSI)** pentru a ajuta organismele de securitate socială din UE să facă schimb de informații mai repede și mai sigur. Cu ajutorul acestui sistem, comunicarea între organismele naționale de securitate socială se face prin intermediul unor documente electronice structurate, înlocuindu-se astfel schimburile pe suport de hârtie. Sistemul va aduce beneficii importante pentru cetățeni, întrucât permite atât o mai bună gestionare a prestațiilor de securitate socială, cât și calcularea și plata mai rapidă a acestora și reducerea erorilor la procesarea cererilor.

Comisia și statele membre elaborează, în acest moment, sistemul central, urmând ca în continuare să își orienteze eforturile în vederea sprijinirii organismelor naționale de securitate socială în pregătirile lor pentru trecerea la mediul electronic.

Eliminarea obstacolelor din calea exercitării drepturilor politice ale cetățenilor – Acțiunile 17, 18, 19 și 20

Inițiativele luate de Comisie pentru a elimina obstacolele cu care se confruntă cetățenii UE care doresc să participe la alegerile europene au fost prezentate în Comunicarea Comisiei din 12 martie 2013 „**Pregătirea pentru alegerile europene din 2014: consolidarea în continuare a desfășurării eficiente și democratice a alegerilor**”¹¹³ și rezumate în Raportul privind progresele înregistrate în vederea exercitării efective a cetățeniei Uniunii în perioada 2010-2013 (raport în temeiul articolului 25 din TFUE) care însoțește Raportul privind cetățenia UE din 2013.

Prezenta secțiune rezumă progresele realizate privind promovarea a două chestiuni suplimentare prevăzute în Raportul privind cetățenia UE din 2010.

În primul rând, după cum s-a anunțat la **Acțiunea 18**, Comisia a urmat o **politică riguroasă de asigurare a respectării legislației**, pentru a se asigura că toate statele membre permit cetățenilor UE neresortisanți **să fondeze sau să devină membri ai unui partid politic**. Principiul nediscriminării pe motive de naționalitate implică nu numai eliminarea oficială a cerinței legate de naționalitate pentru ca cetățenii Uniunii să candideze sau să voteze la alegerile locale și la alegerile europene, ci și eliminarea oricărei măsuri care ar putea să îi împiedice să își exercite acest drept în aceleași condiții, astfel cum garantează tratatul.

Interdicția ca cetățenii neresortisanți ai Uniunii să devină membri ai unui partid politic îi privează de posibilitatea de a utiliza principala platformă de participare politică, în special în timpul alegerilor, și are un impact negativ asupra șanselor lor de a fi aleși, în comparație cu cele ale resortisanților țării respective. Comisia a luat măsuri împotriva a șapte state membre, iar patru dintre aceste cazuri au fost clarificate și închise în mod satisfăcător.

În al doilea rând, după cum s-a anunțat la **Acțiunea 20**, în 2011, **Comisia a lansat un dialog politic cu statele membre ale căror resortisanți riscă să își piardă drepturile politice în țara lor de origine** (revocarea dreptului de vot) dacă locuiesc în alt stat membru pentru o

¹¹² http://bookshop.europa.eu/en/freedom-to-move-and-live-in-europe-pbNE3210299_

¹¹³ COM(2013) 126.

anumită perioadă de timp. Scopul a fost acela de a identifica opțiuni pentru a evita ca cetățenii UE să își piardă astfel dreptul de a participa la alegerile naționale în orice țară drept consecință a faptului că și-au exercitat dreptul la liberă circulație. În mod concret, Comisia a trimis scrisori statelor membre în cauză prin care le explica opiniile sale și le invita să contribuie la o reflecție comună. Răspunsurile primite au adus clarificări privind legislația și politicile în vigoare, precum și privind dezbaterile care se desfășoară la nivel național. Acest dialog a evidențiat necesitatea de a căuta soluții constructive pentru a promova participarea cetățenilor la viața democratică a UE la toate nivelurile. Acțiunea 12 a prezentului Raport privind cetățenia detaliază și completează acest raționament.

Punerea la dispoziția cetățenilor a unor informații ușor accesibile cu privire la drepturile lor conferite de UE – Acțiunile 21 și 22

Acțiunea 21

În cursul ultimilor trei ani, Comisia a căutat o **integrare mai strânsă** a serviciilor „Europe Direct” – Centrul de contact „Europe Direct” și rețeaua celor aproximativ **450 de centre de informare Europe Direct** – și a portalului de internet „Europa ta – Cetățeni”, pentru a oferi cetățenilor o **platformă de informare cu adevărat multilingvă și cu mai multe canale: on-line, prin telefon, prin e-mail sau personal**.

Portalul „Europa ta” a fost complet renovat și, în prezent, oferă **informații practice și ușor de utilizat, în 22 de limbi**, cu privire la drepturile conferite de UE și la normele naționale de implementare a acestora din perspectiva utilizatorului, în timp ce, pentru sfaturi personalizate, vizitatorii sunt îndrumați către serviciile de ajutor și de asistență relevante (cum ar fi „Europe Direct”, serviciul „Europa ta – Consiliere”, SOLVIT, EURES, ECC-Net). Portalul este în curs de dezvoltare, în special prin cooperarea mai strânsă cu statele membre pentru a garanta disponibilitatea informațiilor specifice fiecărei țări privind drepturile cetățenilor UE (de exemplu, datele de contact ale autorităților naționale, orientări cu privire la unele proceduri specifice de urmat sau documente pe care cetățenii trebuie să le prezinte pentru a-și putea exercita drepturile conferite de UE, precum și informații referitoare la normele naționale pertinente, cum ar fi cele aplicabile în cazul achiziționării de bunuri imobiliare). În același timp, Comisia va continua să consolideze SOLVIT și să-i sporească vizibilitatea atât online cât și offline.

Pe tot parcursul anilor 2011 și 2012, cele **450 de centre de informare „Europe direct” din toate statele membre au fost informate în detaliu** cu privire la conținutul portalului „Europa ta – Cetățeni” și la modul în care trebuie utilizat acest conținut pentru a acoperi nevoile de informare ale cetățenilor. **Misiunea noii rețele „Europe Direct” pentru perioada 2013-2017 a fost redefinită**, precizându-se clar rolul centrelor de informare ca parteneri privilegiați ai „ghișeului unic” și, în ceea ce privește furnizarea de informații despre UE, efectuându-se o trimitere a cetățenilor către pagina relevantă a site-ului „Europa ta”.

În paralel, Comisia a depus eforturi **pentru a aduce în atenția unui număr cât mai mare de europeni existența serviciilor „Europe Direct” și „Europa ta”, drept punctul principal și accesibil de informare cu privire la drepturile cetățenilor conferite de UE**. Ca rezultat al acestor eforturi de sensibilizare, **numărul întrebărilor tratate de centrul de contact al „Europe Direct” a crescut cu peste 20 % în 2012**, comparativ cu 2011. **„Europa ta” a avut, de asemenea, un număr mare de vizitatori (aproape 4,3 milioane în 2012, față de 2,4 milioane în 2011 și 1,5 milioane în 2010)**. Sondaje recente în rândul utilizatorilor indică

un grad ridicat de satisfacție: 70 % dintre vizitatori găsesc informațiile căutate, cel puțin parțial, iar 93 % dintre aceștia acordă portalului cel puțin calificativul satisfăcător¹¹⁴.

Acțiunea 22

Cu sprijinul și coordonarea reprezentanțelor Comisiei în țările UE, **centrele de informare „Europe Direct” au devenit mecanisme de informare importante asupra drepturilor cetățenilor UE**, la nivel local, regional și național. De asemenea, reprezentanțele și-au consolidat cooperarea cu „Europa ta – Consiliere” pentru a le putea oferi cetățenilor consiliere în domeniul juridic.

Centrele de informare „Europe Direct”, sunt, în prezent, **principalele puncte de informare la nivel local**: răspund la întrebările publicului local sau orientează cetățenii spre serviciile și punctele de informare tematice ale UE, la nivel național. În 2012, s-a creat un canal automatizat care leagă rețeaua cu centrul de contact „Europe Direct” din Bruxelles. Acest canal permite oricărui centru de informare „Europe Direct” local să pună întrebări, în numele cetățenilor, direct centrului de contact.

Continuându-și acțiunea de simplificare a accesului la informațiile de care au nevoie cetățenii cu privire la modul în care pot beneficia de drepturile care le sunt conferite de UE, **Comisia inițiază, în prezent, o politică de tipul „no wrong door” („orice ușă e bună”)**, și anume asigură legături continue între „Europe Direct” și furnizorii de informații tematice asupra UE, astfel încât cetățenii să primească întotdeauna un răspuns din partea furnizorului de informații adecvat, indiferent de punctul de intrare.

Reprezentanțele Comisiei din statele membre au întreprins numeroase acțiuni de sensibilizare asupra drepturilor cetățenilor, fie cu aspecte tematice, fie în sens general, și au fost, de asemenea, active în sensibilizarea publicului cu privire la **inițiativa cetățenească europeană**, utilizând o gamă largă de mijloace de comunicare. În 2012, centrul de contact „Europe Direct” a devenit punctul de contact principal pentru informații privind inițiativa cetățenească europeană.

Sporirea nivelului de sensibilizare a cetățenilor asupra cetățeniei UE și a drepturilor aferente acestui statut – Acțiunile 23, 24 și 25

Acțiunea 23

Pe baza unei propuneri a Comisiei, Consiliul și Parlamentul European au desemnat anul 2013 ca fiind **„Anul european al cetățenilor”**¹¹⁵. Acest an (www.europa.eu/citizens-2013) este menit să sporească cunoștințele cetățenilor cu privire la drepturile lor conferite de UE, precum și la politicile și programele existente pentru a sprijini exercitarea acestor drepturi, dar și să stimuleze o dezbatere privind politicile Uniunii și să consolideze participarea civică și democratică la acestea.

„Anul european al cetățenilor” le oferă acestora numeroase oportunități să dezbată aceste teme importante pe întregul continent. Pentru atinge obiectivele anului european, Comisia colaborează îndeaproape cu numeroși actori, instituții și părți interesate, acestea fiind canale

¹¹⁴ Acestea sunt constatările unei anchete derulate între 18/12/2012 și 1/2/2013 în scopul de a evalua relevanța și utilitatea serviciului „Europa ta”, după restructurarea din 2009 a acestuia, și ale unei anchete de tip „pop-up” desfășurate direct pe portal în ianuarie/februarie 2013 pentru a afla mai multe despre profilul vizitatorilor și despre gradul lor de satisfacție în privința portalului.

¹¹⁵ Decizia nr. 1093/2012/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind Anul european al cetățenilor (2013), JO L 325, p. 1.

de transmitere importante pentru ca mesajele „Anului european” să poate ajunge până la nivel local.

În plus, al 7-lea program cadru de cercetare, programul „științe socioeconomice și științe umane (SSH), administrat de Comisie, a dedicat un domeniu de activitate „cetățeanului în Uniunea Europeană”. Cercetările din acest domeniu au ca scop aprofundarea cunoștințelor cu privire la cetățenia europeană, sensibilizarea și difuzarea rezultatelor cercetărilor în rândul comunităților academice, al responsabililor politici, al organizațiilor societății civile, precum și al publicului larg. Comisia a finanțat o serie de proiecte multidisciplinare de cercetare care abordează, în mod specific, aspecte legate de dezvoltarea unui sentiment de apartenență democratică și participare de către cetățenii UE¹¹⁶.

Acțiunea 24

La 15 noiembrie 2011 și la 14 decembrie 2011, Comisia a prezentat propunerile sale pentru viitoarele programe **„Drepturi, egalitate și cetățenie”**¹¹⁷ și, respectiv, **„Europa pentru cetățeni”**¹¹⁸. Ambele propuneri au ca scop **să asigure sprijin financiar pentru cetățenia UE într-un mod coerent și complementar**. Programul „Drepturi și cetățenie”, în special, va aborda drepturile care decurg din cetățenia UE, în timp ce programul „Europa pentru cetățeni” va promova participarea cetățenilor la viața democratică a Uniunii. Programele se vor completa reciproc, exploatând sinergiile și evitând suprapunerile.

În procesul de elaborare a acestor propuneri, scopul Comisiei a fost acela **de a raționaliza și de a simplifica**¹¹⁹. Ca urmare, aceste programe sunt pe deplin conforme cu Regulamentul financiar, ceea ce înseamnă că, în principiu, vor fi supuse acelorași norme globale și vor beneficia de elementele de simplificare introduse în noul Regulamentul financiar.

Acțiunea 25

Pentru a asigura o prezentare de înaltă calitate și pentru a consolida informațiile furnizate cu privire la afacerile europene, **canalul Euronews a lansat noi programe în primăvara anului 2011 și a deschis un nou studio cu sediul la Bruxelles la 14 iunie 2011**. Prin urmare, s-a consolidat și s-a intensificat acoperirea zilnică a afacerilor europene, prin includerea mai multor dezbateri și interviuri, precum și a unor programe la care participă cetățenii. Mai mult, Comisia a semnat un acord de parteneriat cu Euronews care a făcut posibilă sprijinirea acestor inițiative pe termen mai lung.

¹¹⁶ Pentru a avea o viziune de ansamblu, a se vedea http://ec.europa.eu/research/social-sciences/research_en.html.

¹¹⁷ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire, pentru perioada 2014-2020, a programului „Drepturi și cetățenie”, COM(2011)758.

¹¹⁸ Propunere de regulament al Consiliului de stabilire a programului „Europa pentru cetățeni” în perioada 2014-2020, COM(2011) 884.

¹¹⁹ A se vedea comunicările Comisiei din 8 februarie 2012, „O agendă de simplificare pentru CFM pentru perioada 2014-2020”, COM(2012) 42, și din 20 septembrie 2012 „Primul tablou de bord cu privire la simplificare pentru CFM 2014-2020”, COM(2012) 531.

ANEXA 2 - Douăsprezece noi acțiuni-cheie pentru a îmbunătăți viața cetățenilor UE

1. Comisia va propune revizuirea regulamentului privind coordonarea sistemelor de securitate socială și va studia posibilitatea extinderii perioadei de transfer a indemnizațiilor de șomaj dincolo de cele trei luni obligatorii pentru a-i ajuta pe cetățeni să își găsească de lucru într-o altă țară a UE. Comisia îndeamnă statele membre să exploateze la maximum normele existente pentru a le permite șomerilor să își primească indemnizațiile de șomaj timp de șase luni, în situația în care aceștia își caută de lucru în alt stat membru.
2. Pentru a-i ajuta pe cetățenii tineri ai UE să își dezvolte competențele și să intre pe piața forței de muncă, Comisia va crea, în 2013, un cadru de calitate pentru stagii. De asemenea, Comisia va prezenta, în 2013, o inițiativă de a moderniza EURES cu scopul de a consolida rolul și impactul serviciilor de ocupare a forței de muncă la nivel național și de a îmbunătăți coordonarea mobilității forței de muncă în UE. Pe lângă reforma EURES, Comisia va lansa o inițiativă pilot de ameliorare a schimbului de informații cu privire la stagii și ucenicii prin intermediul EURES.
3. În 2013 și 2014, Comisia va încerca să găsească soluții, inclusiv prin crearea pentru cetățeni a unor documente europene uniforme cu caracter opțional, acolo unde este cazul, pentru a elimina obstacolele cu care se confruntă cetățenii UE și membrii familiilor lor care locuiesc în altă țară decât cea de origine, în ceea ce privește documentele de identitate și de ședere eliberate de statele membre.
4. În 2013, Comisia va lua inițiative cu scopul de a promova cele mai bune practici de impozitare în situații transfrontaliere și de a se asigura că legislația UE este aplicată corect, în așa fel încât să le fie mai ușor cetățenilor care se deplasează sau au activități în alte țări să se descurce cu diferitele seturi de norme fiscale și, în special, să evite dubla impozitare.
5. Plecând de la eforturile sale de sporire a siguranței rutiere a cetățenilor UE, în cursul anului 2014 Comisia va face o propunere legislativă pentru a facilita recunoașterea certificatelor de inspecție tehnică, ceea ce le va permite cetățenilor să călătorească, mai ușor și mai sigur, cu autoturismul personal în altă țară a UE.
6. Comisia va facilita mobilitatea persoanelor cu handicap în UE sprijinind crearea, în 2014, a unui card pentru persoanele cu handicap recunoscut reciproc în UE, care să le permită acestor persoane accesul egal în cadrul UE la anumite beneficii specifice (în principal în domenii precum transportul, turismul, cultura și petrecerea timpului liber).
7. Până la sfârșitul anului 2013, Comisia va propune un pachet de instrumente juridice pentru a consolida drepturile procedurale ale cetățenilor UE în cazul în care aceștia sunt suspectați sau învinuiți în cadrul unei proceduri penale, luând în considerare situația specifică a copiilor și a cetățenilor vulnerabili.
8. Până la sfârșitul anului 2013, Comisia va revizui procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă, pentru a facilita soluționarea diferendelor cu privire la achizițiile din altă țară a UE.
9. Comisia va elabora, până în primăvara anului 2014 și în strânsă cooperare cu autoritățile naționale responsabile cu asigurarea respectării legii și cu părțile interesate relevante, un model de afișare online a cerințelor cheie pentru ca informațiile privind produsele digitale să fie mai clare și mai ușor de comparat. De asemenea, până în primăvara anului 2014 va lansa o campanie de sensibilizare la nivelul UE dedicată drepturilor consumatorilor.

10. Comisia va lua măsuri pentru a se asigura că administrațiile locale primesc instrumentele necesare pentru a înțelege, pe deplin, drepturile la liberă circulație a cetățenilor UE.
11. În cursul anului 2013, Comisia va publica, pe site-ul său principal „Europa” orientări ușor de utilizat, pentru ca cetățenii să știe cui să se adreseze ca să obțină reparații atunci când drepturile lor sunt încălcate.
12. Comisia intenționează:
 - să promoveze cunoașterea de către cetățeni a drepturilor lor de cetățeni ai UE, în special a celor electorale, prin lansarea, cu ocazia Zilei Europei din mai 2014, a unui manual care să prezinte drepturile lor în UE într-un limbaj clar și simplu;
 - să propună soluții constructive pentru a permite cetățenilor UE care trăiesc într-o altă țară a UE să participe pe deplin la viața democratică a UE, menținându-și dreptul de vot în cadrul alegerilor naționale din țara lor de origine, precum și
 - să analizeze, în 2013, diverse modalități de a consolida și de a dezvolta spațiul public european, bazate pe structurile naționale și europene deja existente, cu scopul de a pune capăt fragmentării opiniei publice în funcție de granițele naționale.